

Federația Patronală
Petrol și Gaze

2019

Studiu privind ocuparea forței de muncă din Romania în contextul UE.

Analiza celor mai recente date

Septembrie, 2019

O scurtă expunere despre...

Ocuparea forței de muncă în contextul UE

Ocuparea forței de muncă în Romania

Concluzii

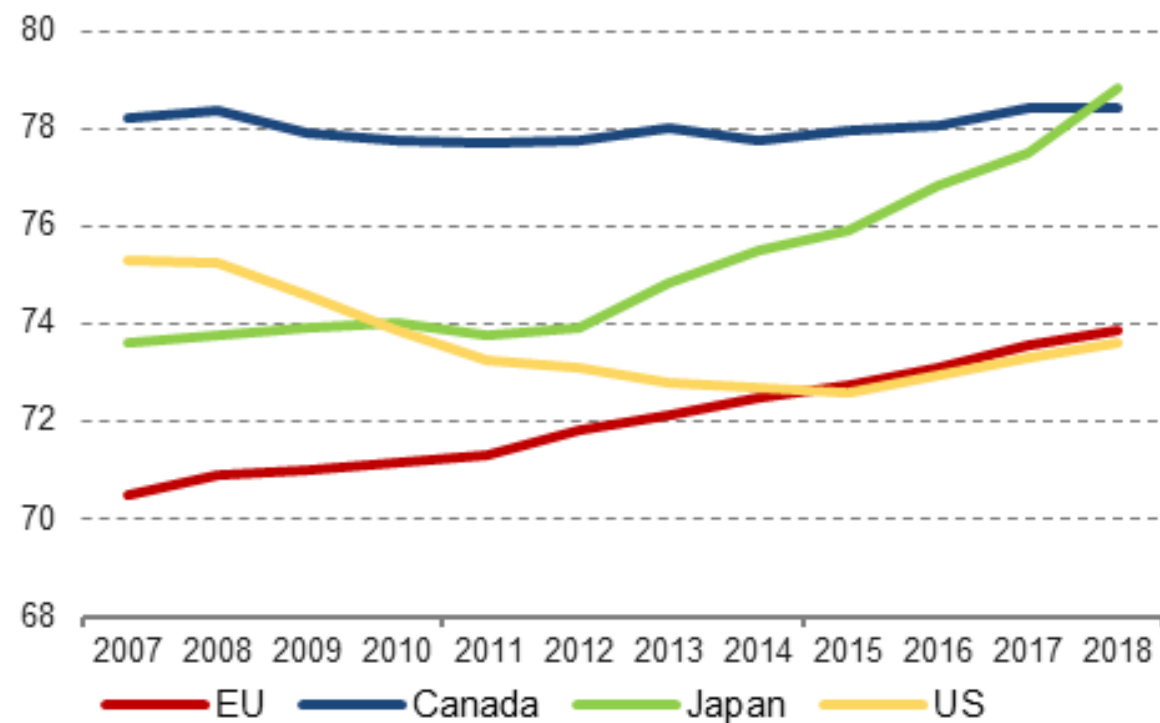
„Marii lideri sunt aproape întotdeauna mari simplificatori, care pot prezenta argumente, dezbateri și îndoieli, pentru a oferi o soluție pe care toată lumea o poate înțelege.”

Colin Powell (Secretar de stat al Statelor Unite)

Ocuparea forței de muncă în contextul UE

- cele mai recente date: raport anual „**Employment and Social Developments in Europe**” (ESDE), publicat în iunie 2019;
- ediția din 2019 s-a concentrat pe „*Creștere durabilă pentru toți: alegeri pentru viitorul Europei sociale*”;
- înțelegerea UE privind **dezvoltarea durabilă** și legăturile sale cu **creștere economică, incluziunea socială, egalitate și bunăstare, climă și resurse naturale, și instituții ale pieței muncii**.

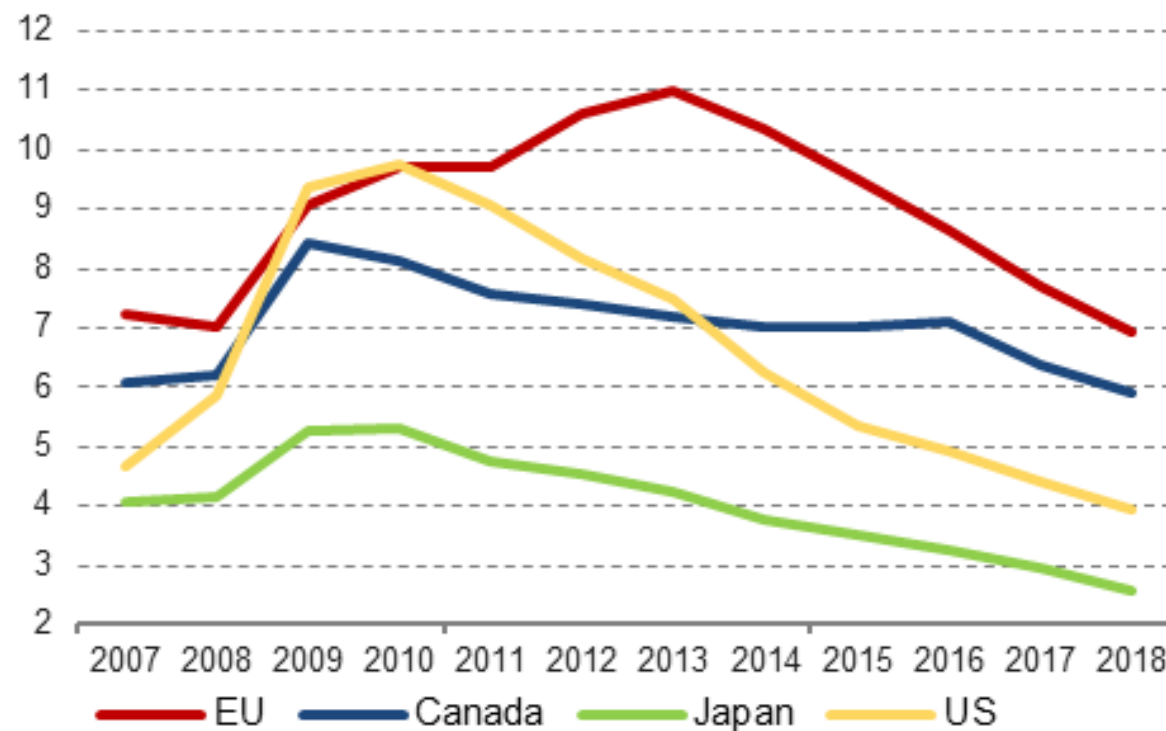
Fig 01: Rata de participare a forței de muncă (15-64 ani), în marile puteri economice

Sursa: ESDE (Chart 1.26), 2019.

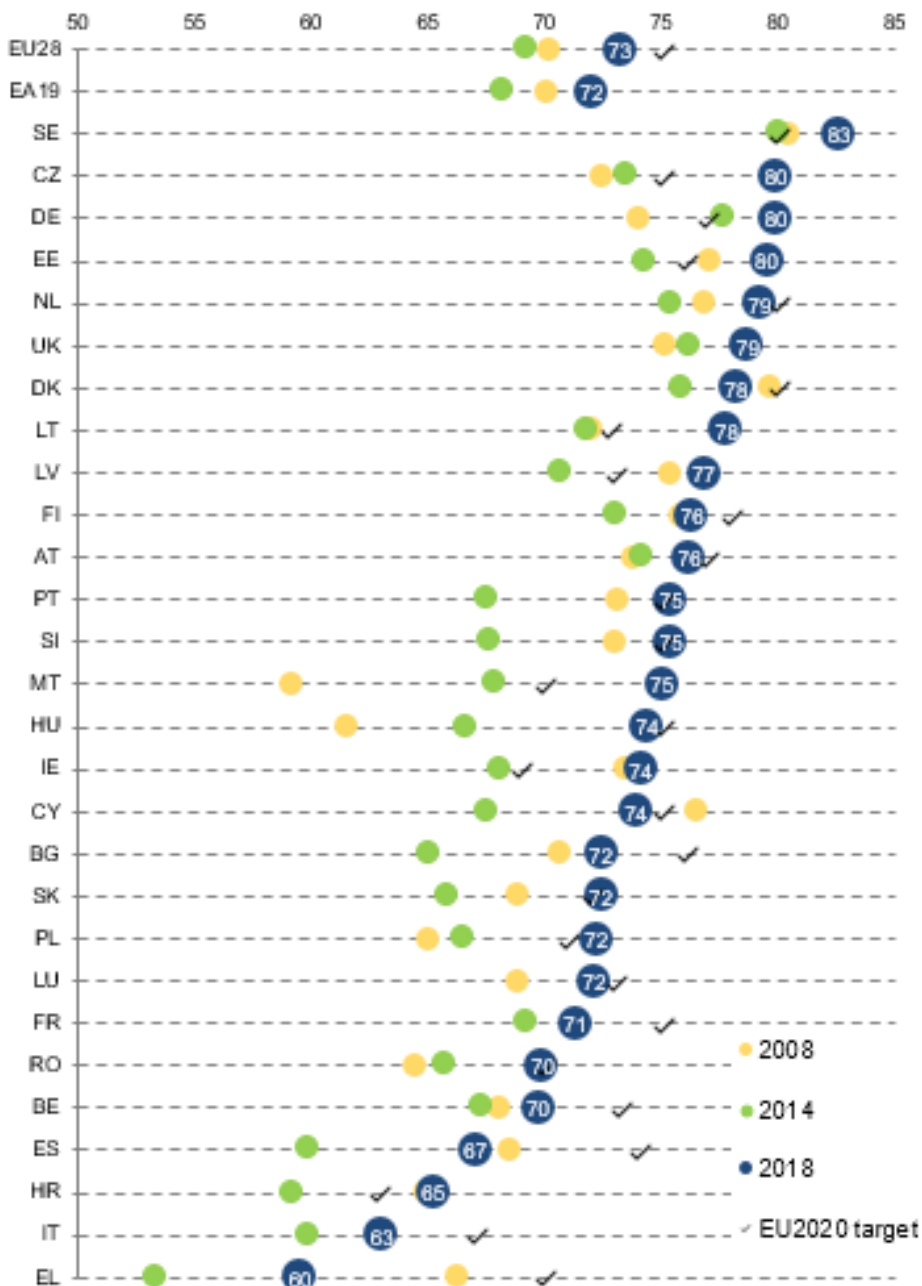
Decalajul ratei de participare a forței de muncă între UE și celelalte economii majore s-a redus în ultimii ani.

Fig 02: Rata șomajului (% din forța de muncă, 15-64 de ani), în marile puteri economice

Sursa: ESDE (Chart 1.27), 2019.

Rata șomajului în populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani a fost sistematic mai mare în UE decât în alte economii majore.

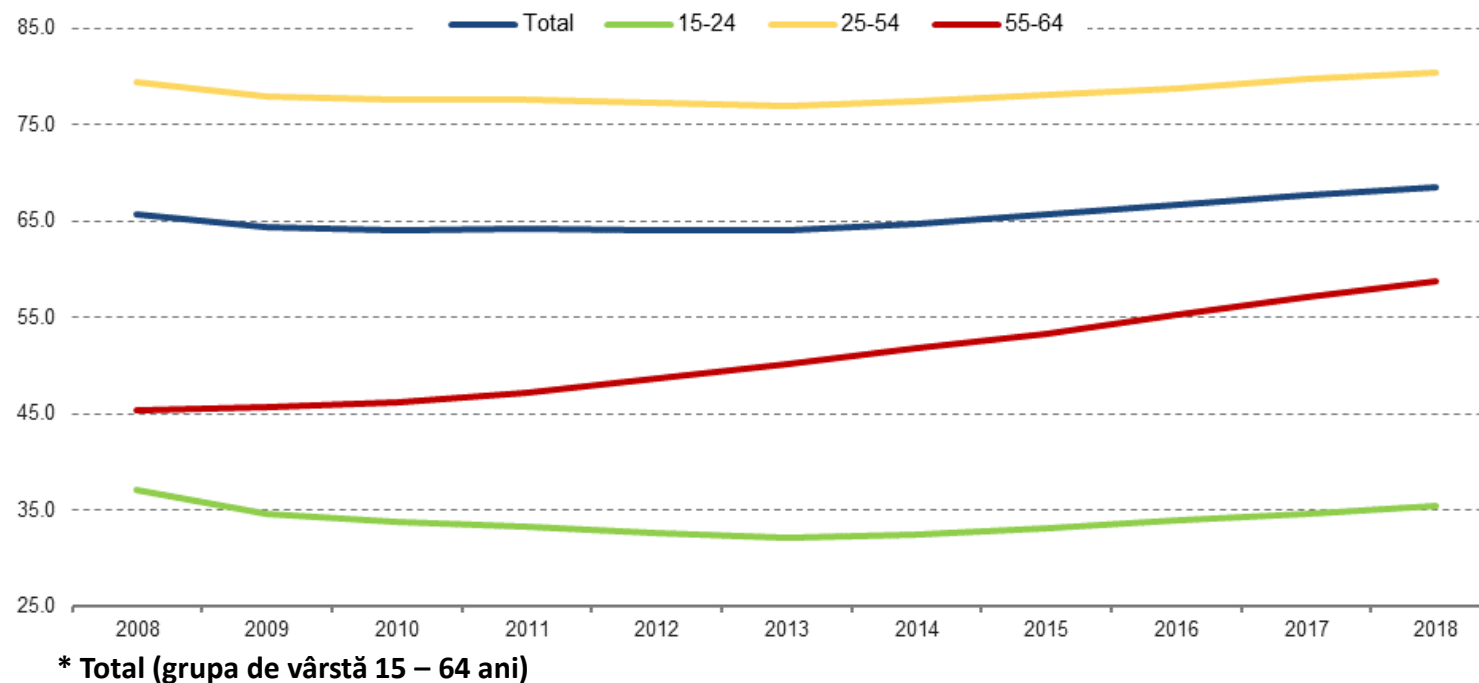
Sursa: ESDE (Chart 1.10), 2019.
Sursa date: Eurostat, LFS [lfsi_emp_a].

Fig 03: Rata de ocupare,% din populație 20-64 de ani

- Ratele de ocupare ale statelor membre variază în continuare foarte mult. În 2018 exista o diferență de aproximativ 23 puncte procentuale (pp) între cea mai mică rată (Grecia, 59.5%) și cea mai mare (Suedia, 82.6%);
- Majoritatea țărilor au atins targetul propus pentru EU 2020;
- În Romania, rata de ocupare (% din populație 20-64 de ani):
 - 2008: 64.4%
 - 2014: 65.7%
 - 2018: 69.9%
 - EU 2020 target: 70.0 %
- Romania s-a numărat printre țările care au avut ca țintă națională, stabilită în contextul Strategiei Europa 2020, valori mici privind rată de ocupare: Grecia (70.0%), Irlanda (69.0%), Italia (67.0%) și Croația (62.9%). Restul țărilor având ca obiectiv atingerea unor rate de ocupare mai mari de 70%.

* Rata de ocupare a resurselor de munca reprezinta raportul, exprimat procentual, dintre populatia ocupata civila si resursele de munca.

Fig 04: Rata de ocupare UE pe grupe de vârstă,% din populație

Sursa: ESDE (Chart 1.12), 2019.
Sursa date: Eurostat, LFS [lfsi_emp_a]

Rata de ocupare la nivel UE înregistrează o ușoară creștere în ultimii ani. Grupa de vârstă 55 – 64 ani înregistrând cea mai mare creștere, la polul opus fiind tinerii de 15 – 24 ani, care continuă să aibă cea mai mică pondere și totodată cea mai mică creștere în cadrul grupei.

Ocuparea forței de muncă în contextul UE

Concluziile ESDE 2019:

- situația macroeconomică globală favorabilă a început să prezinte semne de încetinire. În 2018, activitatea economică în unele economii avansate, precum și în cele emergente, a fost mai slabă decât se aștepta;
- productivitatea pe oră lucrată crește lent, dar constant în UE, iar în 2018 a fost cu 12% mai mare decât nivelul minim record din 2009;
- ocuparea forței de muncă a atins un nou nivel record, cu 240.7 milioane de persoane la începutul anului 2019;
- în 2018, rata șomajului (la 6.8% din forța de muncă) a atins un nivel istoric scăzut
- deși condițiile economice s-au îmbunătățit la nivelul UE, diferențele dintre statele membre și între regiuni, în special în ceea ce privește rata șomajului, rămân foarte mari;

Ocuparea forței de muncă în contextul UE

Concluziile ESDE 2019:

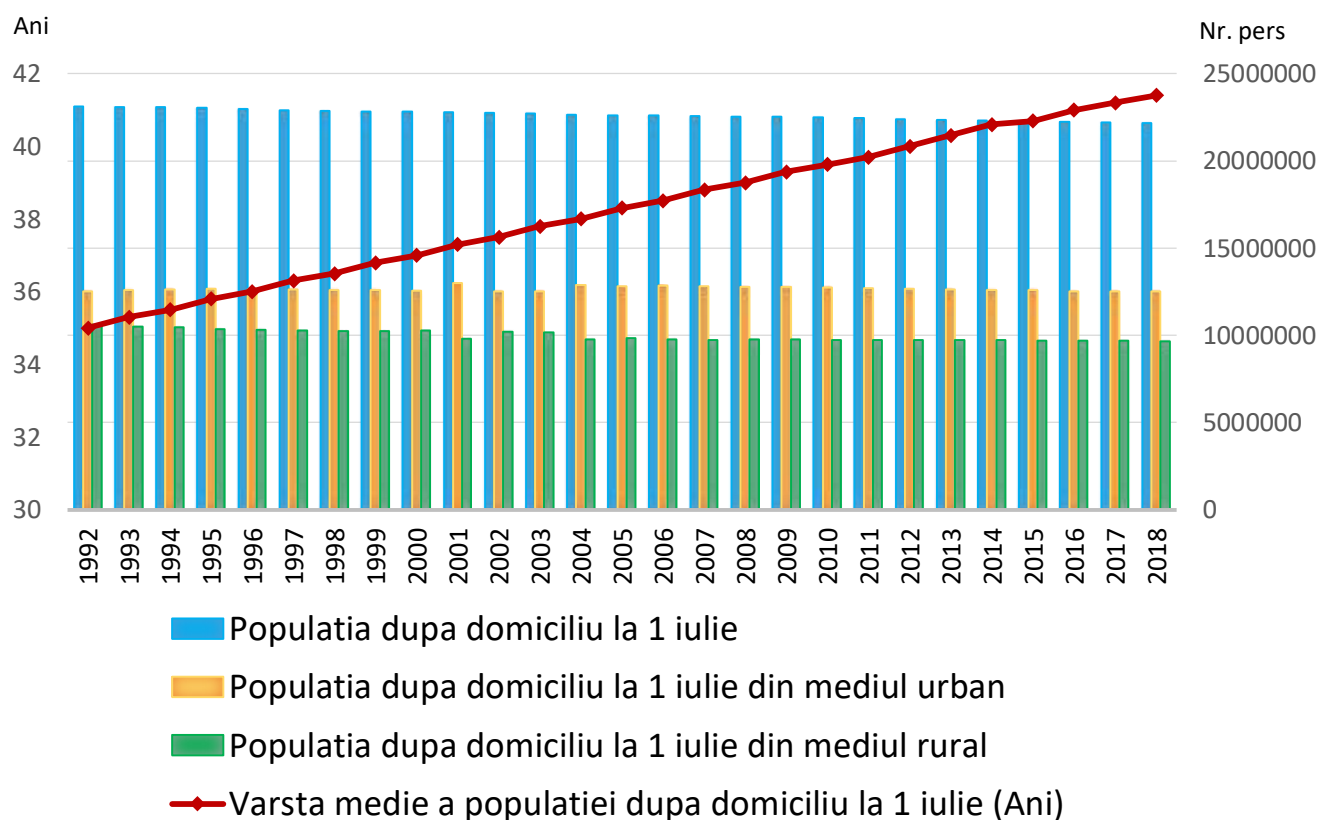
- situația socială din UE s-a îmbunătățit, în special cu privire la nivelul de trai mai ridicat în majoritatea Statelor Membre;
- cu toate acestea, progresele în reducerea inegalității și a sărăciei relative (AROP) au fost modeste;
- clasa de mijloc este o componentă cheie a tuturor societăților europene, reprezentând peste jumătate din populația UE;
- îmbunătățirile pe piața muncii ar trebui, în principiu, să se traducă în situații sociale mai bune pentru mai mulți europeni.

Ocuparea forței de muncă în România

- ✓ **Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă**
- ✓ **Cele mai recente date privind piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune**
- ✓ **Piața muncii – tinerii din România**

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Fig 05: Populația după domiciliu la 1 iulie

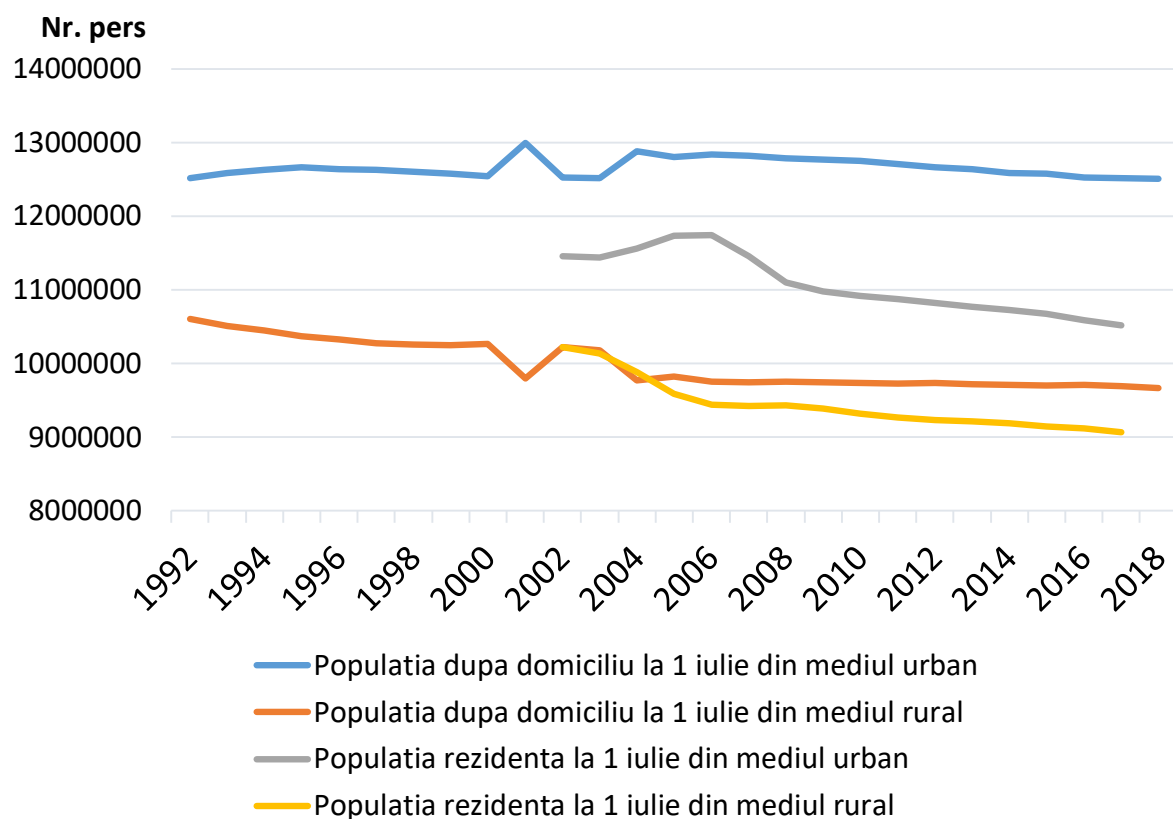

- populația după domiciliu a scăzut de la 23.126.797 persoane (pers) în 1992 la 22.177.605 persoane în 2018, cu aproximativ 1 mil pers;
- față de 2017 (22.213.586 pers), populația după domiciliu a scăzut cu aproximativ 36 mii persoane;
- concentrația mai mare se află în mediul urban (12.506.648 pers), cu peste 2.8 mil mai mult față de mediul rural (9.670.957 pers);
- vârsta medie a populației după domiciliu a crescut de la 35 ani în anul 1992 la 41 ani în 2018.

Sursa: INS, [TEMPO_POP108B] [TEMPO_POP110A].

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Fig 06: Populația la 1 iulie, pe medii de rezidență

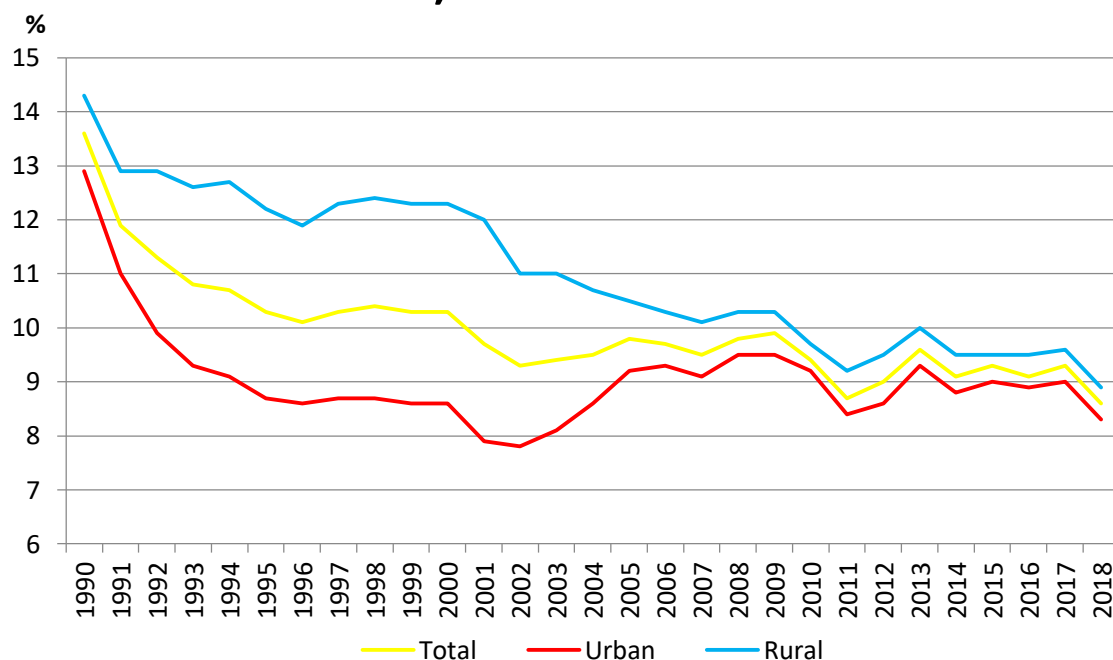

Sursa: INS, [TEMPO_POP108B] [TEMPO_POP106A].

- populația după domiciliu cuprinde toți cetățenii cu domiciliul legal în România la un moment dat;
- populația rezidentă cuprinde cetățenii care au o reședință și sunt prezenți sau au declarat că vor fi prezenți 12 luni (perioadă neîntreruptă) pe teritoriul României;
- fenomen masiv de migrație externă;
- structura pe medii de rezidență evidențiază că deși populația din mediul urban este mai mare față de cea din mediul rural, în România ponderea populației rurale în totalul populației este ridicată (> 40%).

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Fig 07: Rata de natalitate pe medii de rezidență, născuți vii la 1000 locuitori

Sursa: INS, [TEMPO_POP202A].

Politicile naționale cu privire la familie, schimbările de mentalitate*, dar și contextul economic au condus la scăderea severă a ratei de natalitate începând cu anul 1991, care pe fondul unei rate a mortalității relativ stabile, a dus la accelerarea procesului de îmbătrânire demografică**.

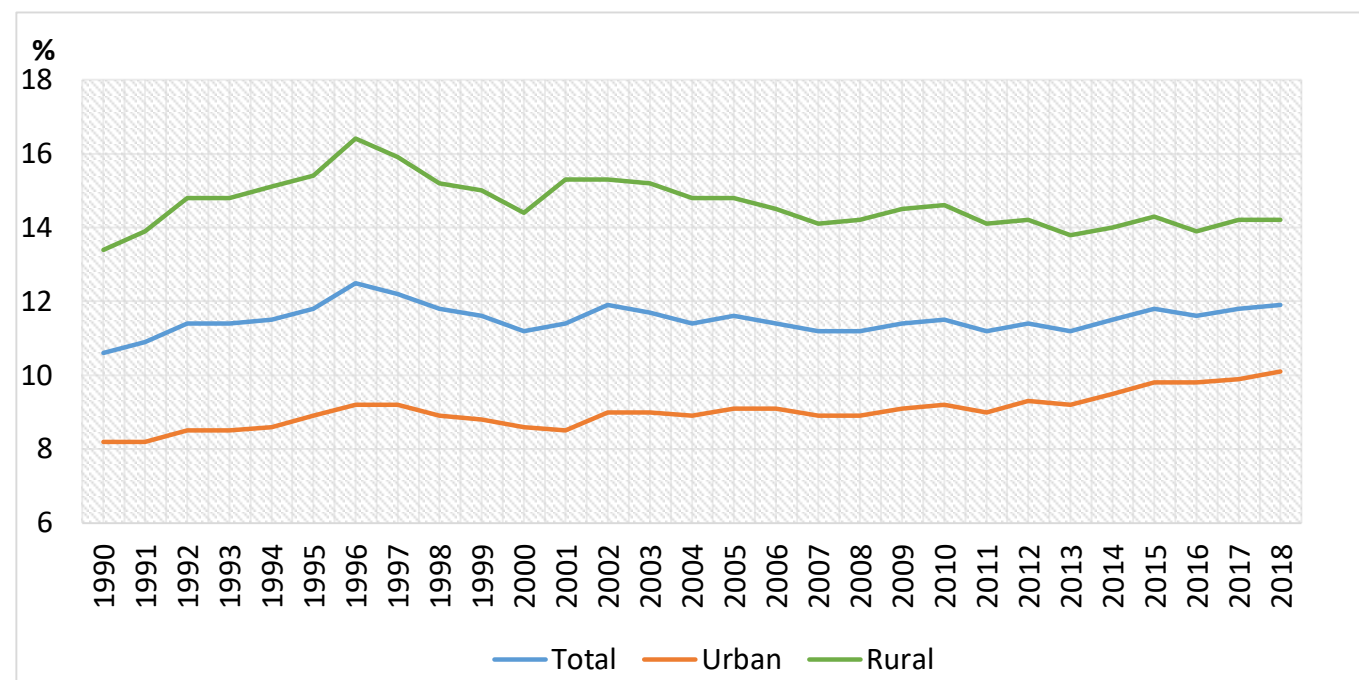
* Inglot, T., Szikra, D., & Raș, C., *Continuity and Change in Family Policies of the New European Democracies: A Comparison of Poland, Hungary and Romania*. National Council for Eurasian and East European Research, 2011. În România un secol de istorie (INS, 2018).

** Nancu, D. V., Guran-Nica, L., & Persu, M., *Demographic Ageing In Romania's Rural Area*, Human Geographies, 4(1), 33, 2010. În România un secol de istorie (INS, 2018).

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Fig 08: Rata mortalității pe medii de rezidență, decedați la 1000 locuitori

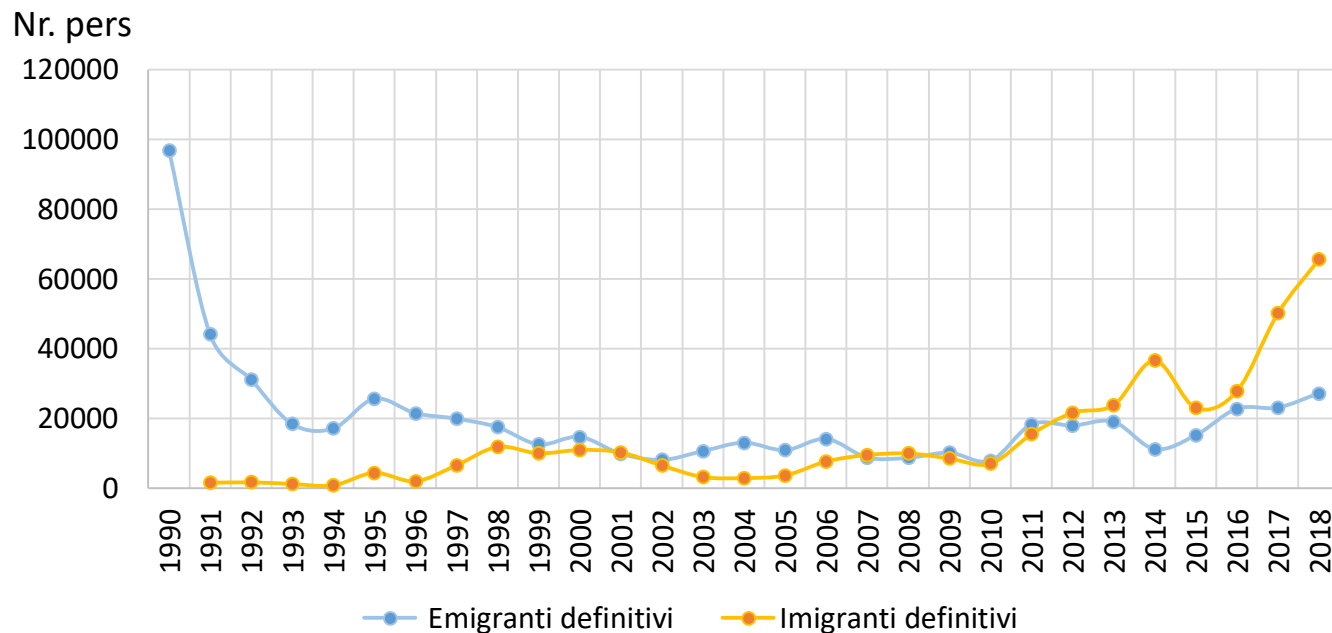
- rata mortalității este relativ stabilă, după 1998 se păstrează între 11% - 12%

Sursa: INS, [TEMPO_POP2027A].

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Fig 09: Numărul de emigranți și imigranți definitiv

Sursa: INS, [TEMPO_POP309A], [TEMPO_POP310A].

- în intervalul 1990 - 1993, România s-a confruntat cu un adevărat val de emigrație, pe seama emigranților de etnie germană și maghiară;*
- din anul 1991, ponderea cea mai mare în totalul emigranților au înregistrat-o emigranții de etnie română. Etnicii germani și maghiari și-au epuizat în numai doi ani „capitalul” de mobilitate acumulat în anii comunismului, după care cei mai mobili au rămas tot românii;*
- din 2013 soldul migratoriu continuă să fie pozitiv, înregistrând un record de 65.678 imigranți definitiv în 2018;
- numărul de emigranți definitiv a crescut de la 8.739 în 2008 la 27.229 în 2018, o creștere de aproximativ 32%.

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Tabel 01: Soldul schimbarilor de domiciliu pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Macroregiuni și regiuni de dezvoltare	Număr persoane								
MACROREGIUNEA UNU	2267	1499	1531	2299	2645	3007	3887	4627	5392
din care: Regiunea NORD-VEST	2560	1815	1705	2234	2339	2258	2859	3227	3122
Regiunea CENTRU	-293	-316	-174	65	306	749	1028	1400	2270
MACROREGIUNEA DOI	-9168	-6160	-2996	111	-3653	-7792	-8332	-10993	-12198
din care: Regiunea NORD-EST	-5714	-3393	-1165	3331	1107	-2702	-3293	-4446	-5429
Regiunea SUD-EST	-3454	-2767	-1831	-3220	-4760	-5090	-5039	-6547	-6769
MACROREGIUNEA TREI	7589	5583	2395	-795	2975	7634	7143	9312	10079
din care: Regiunea SUD-MUNTENIA	-2848	-2194	-1966	-3276	-3145	-3998	-4572	-7507	-8321
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	10437	7777	4361	2481	6120	11632	11715	16819	18400
MACROREGIUNEA PATRU	-688	-922	-930	-1615	-1967	-2849	-2698	-2946	-3273
din care: Regiunea SUD-VEST OLTENIA	-4078	-2901	-3191	-3463	-4232	-4678	-4605	-5568	-6376
Regiunea VEST	3390	1979	2261	1848	2265	1829	1907	2622	3103

Soldul schimbarilor de domiciliu – diferența algebrică dintre numărul persoanelor sosite prin schimbarea domiciliului (sosiți) și numărul persoanelor plecate prin schimbarea domiciliului (plecați). Nu cuprinde mișcarea migratorie externă.

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Concluzii:

- asistăm la un proces de declin și de îmbătrânire a populației țării;
- migrația externă și imigrația în 2018 au atins valori record;
- contribuția migrației externe și a scăderii naturale, evidențiază la nivel întregii perioade 1990-2017 primatul masivei emigrații – 2,5 milioane persoane dar se poate constata după anul 2010 inversarea dimensiunii migrației negative și a scăderii naturale; (Vasile Ghețău, 2018)*

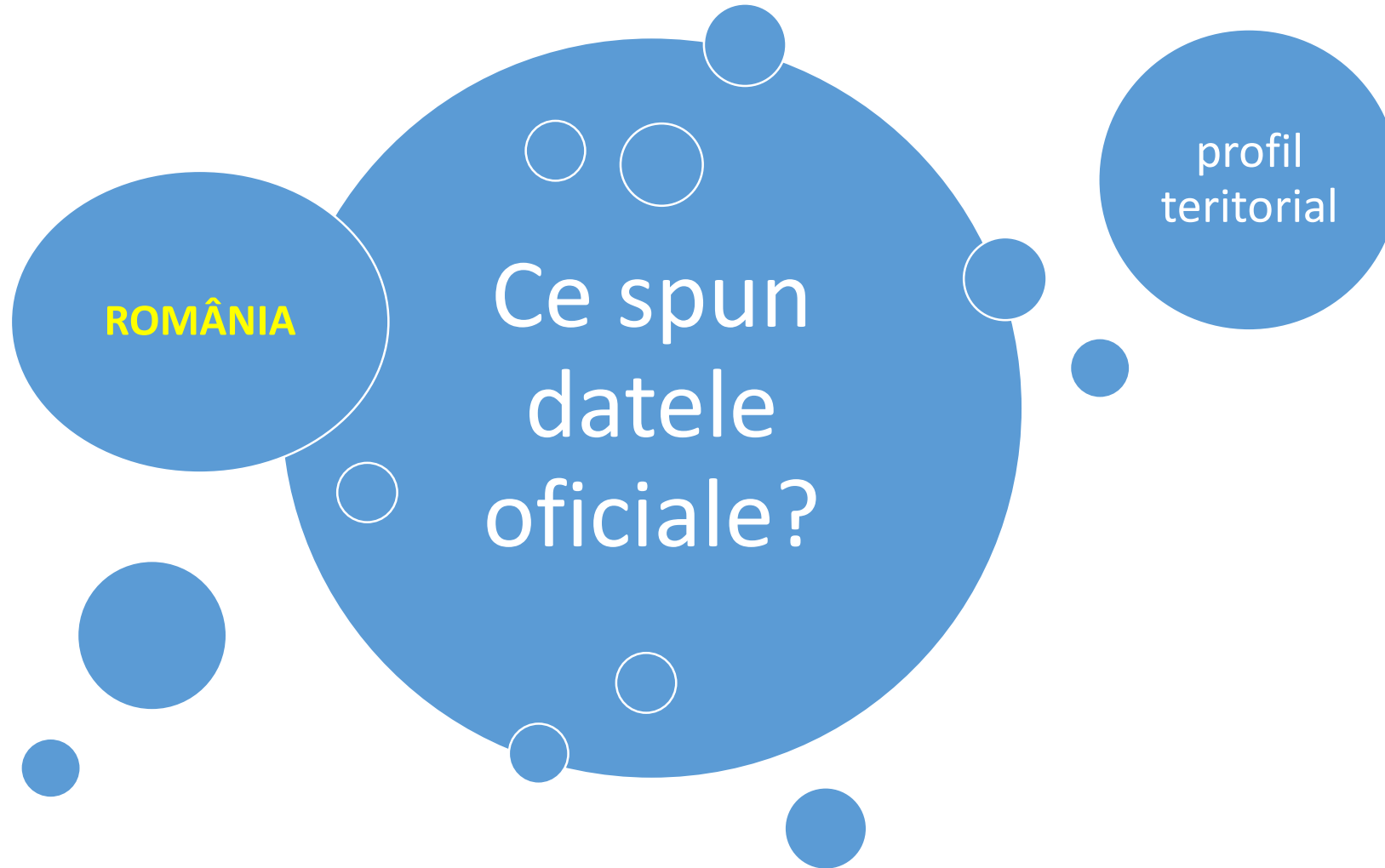
* <http://www.contributors.ro/?p=25021&preview=true>, publicat: 21 iunie 2018 (accesat 21 august 2019)

Populația: date demografice și oferta potențială a forței de muncă

Concluzii:

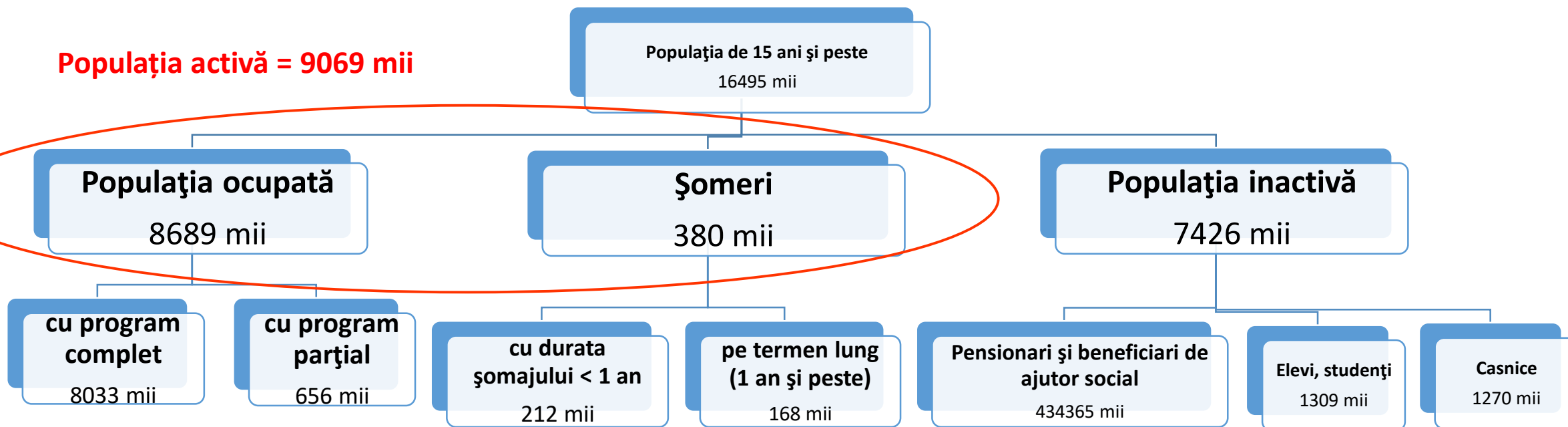
- determinanți ai evoluției populației:
 - ✓ situația economică și politică (la nivel național, dar și a țării către care se emigrează sau a țării de proveniență a imigranților);
 - ✓ natalitatea și mortalitatea;
 - ✓ venit și standard de viață;
 - ✓ factorii culturali.
- acești factori sunt interdependenți.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial regional

Principalele categorii de populație după participarea la activitatea economică, 2018

Populația activă = 9069 mii

Sursa: Forța de muncă în România - AMIGO 2018 (INS, p. 25 -26, 2019).

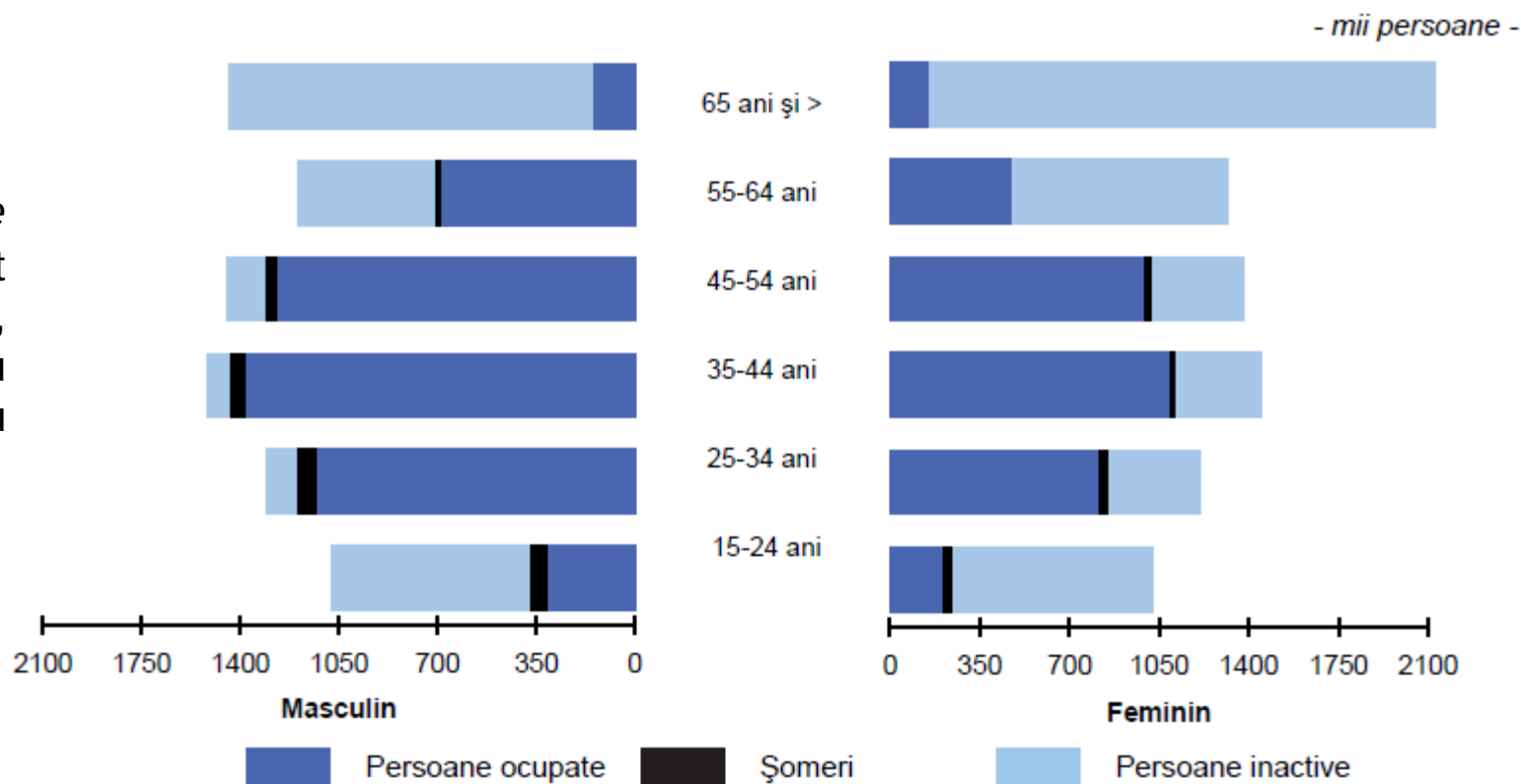
- **raportul de dependență economică**, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate, a fost în anul 2018 de **1248‰**, înregistrând o scădere față de anul precedent (1267‰).

* Raportul de dependență economică reprezintă numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Fig 10: Distribuția populației de 15 ani și peste după participarea la activitatea economică, pe sexe și grupe de vârstă, în anul 2018

- un nivel mai ridicat al *raportului de dependență economică* s-a înregistrat pentru persoanele de sex feminin (1665‰, față de 932‰ în cazul bărbaților) și pentru cele din mediul rural (1303‰ comparativ cu 1203‰ în mediul urban)..

Sursa: Forța de muncă în România - AMIGO 2018 (INS, p. 26, 2019).

* Raportul de dependență economică reprezintă numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

**Fig 11: Rata de ocupare a resurselor de muncă (15 – 64 ani)
pe regiuni, 2018**

- în 2018 rata de ocupare a resurselor de muncă (15 – 64 ani) la nivelul UE a fost de 68,6%, cu 1% mai mare față de 2017;
- la fel ca în anul 2017, și în 2018 în România rata de ocupare la nivel național se situează sub rata la nivelul UE;
- ponderea populației ocupate civilă în resursele de muncă al nivel național a înregistrat 64.8 procente;
- la nivel regional, rata cea mai ridicată se înregistrează în Nord – Est (71.8%) și București – Ilfov (71,3%);
- rata de ocupare a înregistrat valori mici în regiunile: Centru (59.0%), Sud – Est (59.1%) și Vest (59.7%).

* Rata de ocupare a resurselor de munca = populația ocupată civilă / resurse de muncă *100

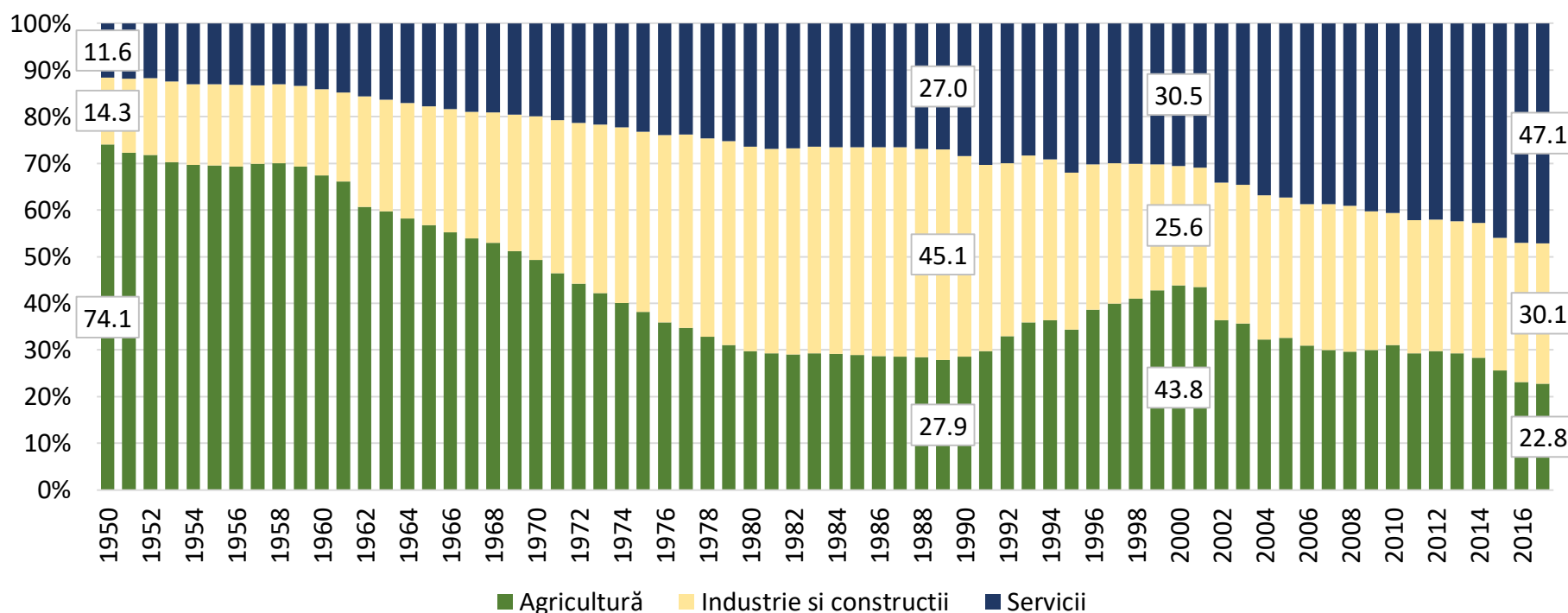
GEO/ An	2014	2015	2016	2017	2018
EU 28	64.8	65.6	66.6	67.6	68.6
România	61.0	61.4	61.6	63.9	64.8

Sursa: EUROSTAT, [lfst_r_lfe2emprr].

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Ultimii ani din perioada contemporană sunt caracterizați de o înflorire a sectorului terțiar (47,1% în anul 2017), concomitent cu o reducere semnificativă a gradului de ocupare în sectorul primar (22,8% în același an).

Fig 12: Structura populației ocupate pe sectoare de activitate în perioada 1950 - 2017

Sursa: România un secol de istorie (INS, p.52, 2018).

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

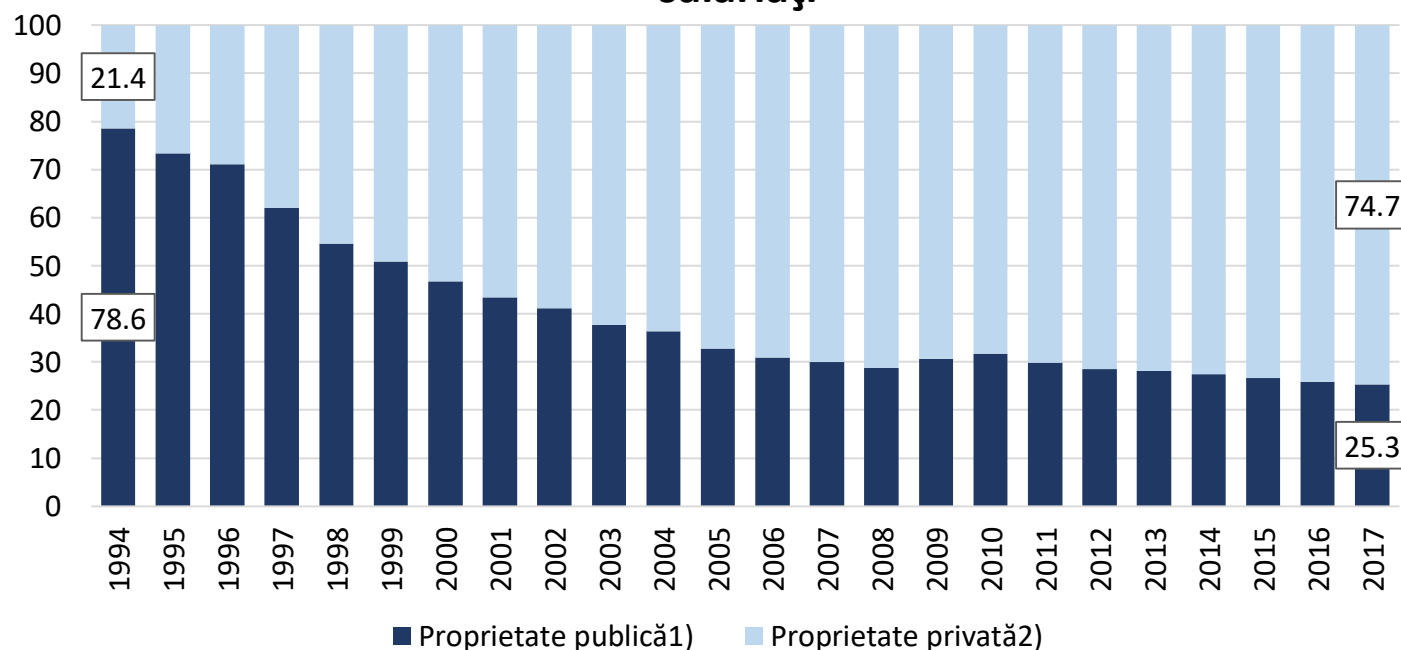
Principalele concluzii ale raportului PwC pentru România:

- 600.000 de locuri de muncă vor fi afectate de noile tehnologii din România. Pentru a menține sau a crea inovație și digitalizare, o strategie trebuie introdusă;
- inovația și digitalizarea vor contribui la eficientizarea proceselor, dar necesită, de asemenea, punerea în aplicare a strategiilor de îmbunătățire a competențelor digitale ale lucrătorilor;
- cele 600.000 de locuri de muncă ar putea contribui la o creștere a Produsului Intern Brut (PIB) local până la 66 de miliarde de dolari în 2029;
- în producție, agricultură și utilități, locurile de muncă vor fi cel mai probabil înlocuite, deoarece aceste sectoare nu utilizează în prezent tehnologie și automatizare. Aceste sectoare vor trebui să îmbunătățească abilitățile digitale ale angajaților;
- noile tehnologii vor genera noi locuri de muncă, în special în domeniile sănătății, educației sau serviciilor financiare.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Cele mai recente date oficiale (2017) arată că 74% din salariații țării sunt aferenți formei de proprietate privată.

Fig 13: Structura pe forme de proprietate a numărului mediu de salariați

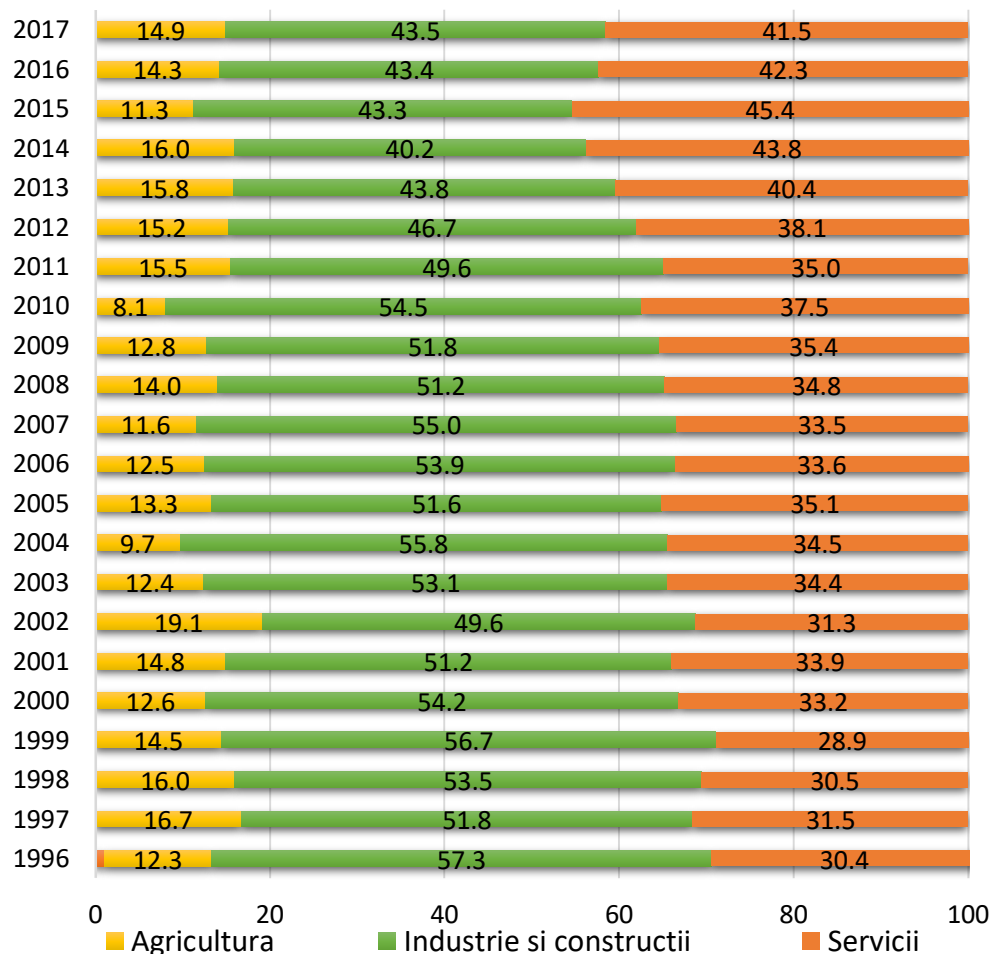

Notă 1) Cuprinde proprietatea integrală de stat, proprietatea majoritară de stat (capital social de stat peste 50%), proprietatea publică de interes național și local;

2) Cuprinde proprietatea majoritară privată (capital social privat peste 50%), proprietatea integral privată, proprietatea cooperatistă, proprietatea obșască, proprietatea integral străină.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Fig 14: Structura șomerilor BIM*) cu experiență în muncă, pe sectoare economice, în perioada 1996-2017

În perioada 1990-2000, structura ocupării s-a deteriorat, prin scăderea dramatică, mai exact prin înjumătățirea numărului de salariați, creșterea semnificativă a numărului persoanelor ocupate în agricultură și scăderea populației ocupate în servicii.

Rata șomajului înregistrat a fost mai mare de 10% în anii 1993, 1994 și în perioada 1998-2000.

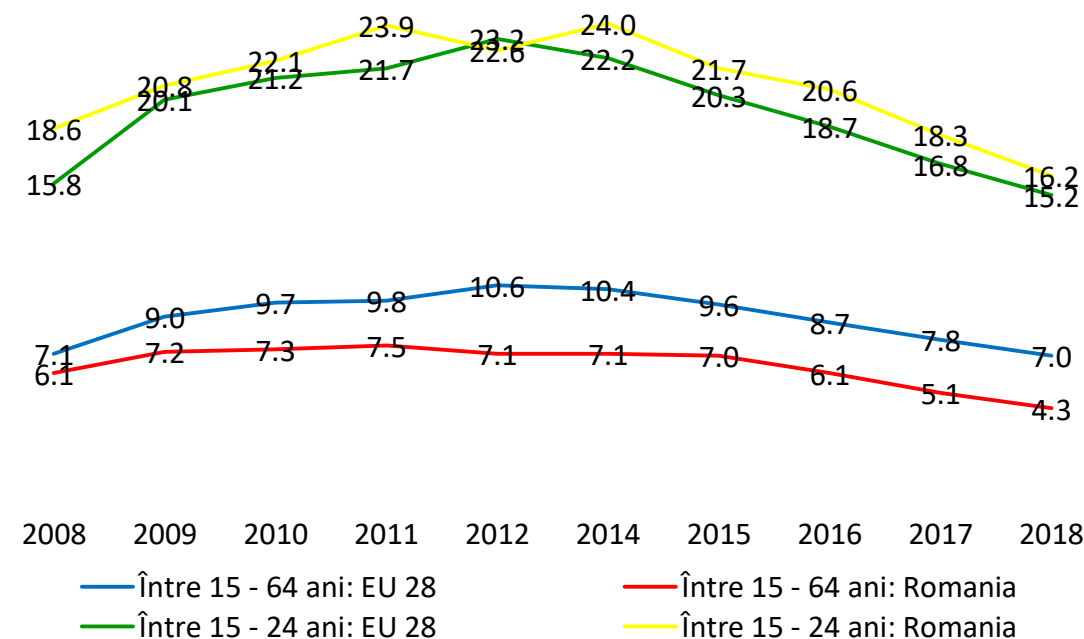
Structura șomerilor BIM pe sectoare economice (pentru cei cu experiență în muncă, adică exclusiv șomerii proveniți direct de pe băncile școlii), arată preponderența șomerilor proveniți din industrie și construcții, atenuată gradual de creșterea ponderii șomerilor din servicii (cu peste 10 puncte procentuale) în ultimii 20 de ani, reflexie a dezvoltării economice a sectorului serviciilor care, treptat, în timp, a „înghițit” din ce în ce mai multă forță de muncă, populația ocupată în agricultură reducându-se semnificativ.

*) Exclusiv șomerii care au încetat să lucreze de mai mult de 8 ani.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

- rata șomajului a populației în vârstă de muncă (15 – 64 ani) în România este mai mică comparativ cu media UE. În contextul unui val de migrație ridicat și a ponderi populației inactive ridicate, acest aspect nu este atât de îmbucurător pentru țara noastră precum pare la o primă vedere;
- de cealaltă parte, rata șomajului în rândul tinerilor (15 – 24 ani) în România este mai mare față de UE. Deși în decursul ultimilor ani rata șomajului în rândul tinerilor a scăzut, România continuă să înregistreze valori mai mari decât media UE, excepție făcând anul 2012.

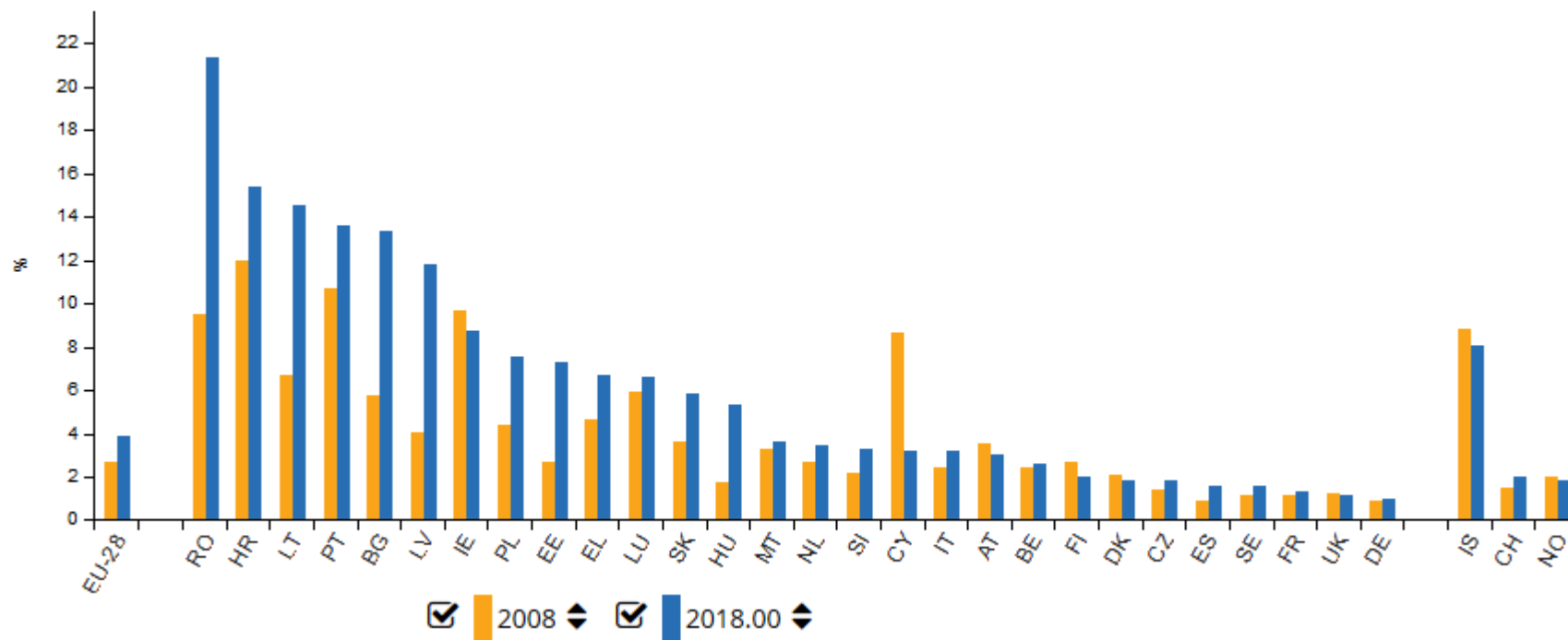
Fig 15: Rata șomajului pe categorii de vârstă

Sursa: EUROSTAT, [Ifsa_urgaed].

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Fig 16: Cetățenii mobili ai UE în vârstă de muncă (20-64 de ani), în funcție de țara de cetățenie, % din populația rezidentă din țara de origine

Sursa: EUROSTAT, [Ifst_lmbpcita], [demo_pjangroup].

Date extrase în Iulie 2019.

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_citizens_living_in_another_Member_State_-_statistical_overview#Who_are_the_most_mobile_EU_citizens.3F

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Din analiza EUROSTAT privind cetățenii mobili ai UE în vârstă de muncă, în 2018, concluzionăm:

- printre cetățenii UE în vârstă de muncă (20-64 de ani), 3.9% au locuit într-un alt stat membru al UE decât cel al cetățeniei lor în 2018;
- ca pondere în populația rezidentă din țara de origine, cele mai mari grupuri naționale de cetățeni mobili ai UE cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani: români 21.3% (9.5% în 2008), croați (15.4%), lituanieni (14.5%), portughezi (13.6%), bulgari (13.3%) și letoni (11.8%);
- în cifre absolute, cele mai numeroase grupuri naționale de cetățeni mobili ai UE cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani: România (2.524.000 persoane), Polonia (1.666.000 persoane), Italia (1.133.000 persoane), Portugalia (824.000 persoane) și Bulgaria (562.000 persoane);
- raportat la nivelul de instruire, în 2018 din grupul național de românii mobili ai UE cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani: doar 16.9% sunt cei care au urmat învățământul superior (terțiar) (nivel 5 - 8 ISCED) și 21.2% au urmat învățământul primar (sau mai puține de primar) sau gimnazial (nivel 0 - 2 ISCED). Raportarea la învățământul profesional și liceal, postliceal (nivel 3 - 4 ISCED) nu a fost publicată.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Tabel 02: Rata șomajului (15 – 24 ani) după nivelul de instruire (%)

GEO/An	2014	2015	2016	2017	2018
Total					
EU 28	22.2	20.3	18.7	16.8	15.2
Romania	24	21.7	20.6	18.3	16.2
Mai puțin decât învățământul primar, primar și gimnazial (nivel 0 - 2)					
EU 28	30.2	28	26.5	24.2	21.9
Romania	18.7	19.9	17.8	16.6	15.4
Învățământul profesional și liceal, postliceal (nivel 3 - 4 ISCED)					
EU 28	19.9	18.1	16.5	14.8	13.4
Romania	25.4	22.4	21.9	19.9	16.8
Învățământul superior (terțiar) (nivel 5 - 8 ISCED)					
EU 28	16.6	15.4	13.8	12.2	11
Romania	33.2	23.2	22.7	13.5	15.1

La o analiză mai detaliată a ratei șomajului în rândul tinerilor (15 – 24 ani), prin raportarea la nivelul de instruire putem observa că România se situează:

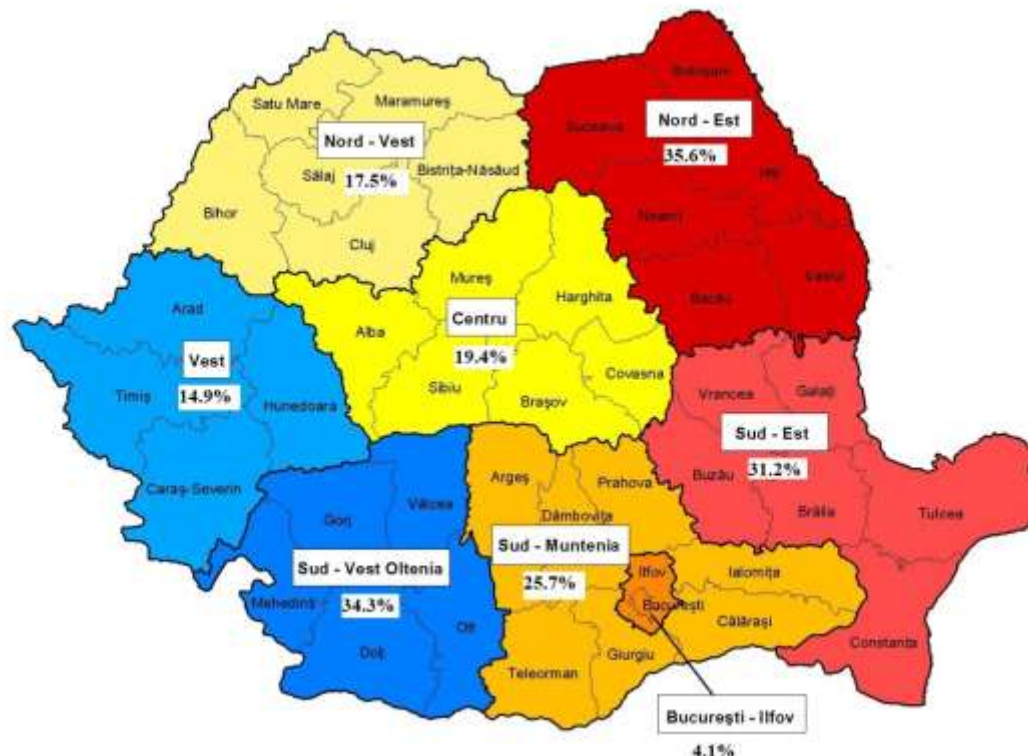
- peste media UE la nivelul tinerilor care au urmat forma de învățământ „profesional și liceal, postliceal” sau „superior (terțiar)”;
- sub media UE tinerii care au urmat forma de învățământ „mai puțin decât primar, primar și gimnazial”.

Deși trendul ratei este descrescător în timp, România are nevoie de politici care să susțină forța de muncă a tinerilor.

Sursa: EUROSTAT, [Ifsa_urgaed].

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Fig 17: Rata riscului de sărăcie (AROP), 2018

GEO/ An	2014	2015	2016	2017	2018
Romania	25.1	25.4	25.3	23.6	23.5

Sursa: EUROSTAT, [ilc_li41].

- rata riscului de sărăcie (AROP), în România în 2018 a fost de 23.5%, respectiv cu 0.1 pp mai mică față de 2017;
- la nivel regional, valorile cele mai ridicate sunt înregistrate în regiunea Nord – Est (35.6%), Sud-Vest Oltenia (34.23%) și Sud – Est (31.2%);
- regiunile cele mai „prosperе” pe baza AROP sunt: București – Ilfov (4.1%), Vest (14.9%) și Nord – Vest (17.5%).

Rata sărăciei relative (AROP) – sau *rata riscului de saracie*, reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației. Indicatorul este intalnit uneori sub denumirea de rata riscului de saracie'.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Tabel 03: Rata riscului de sărăcie a persoanelor ocupate în funcție de vârstă (%)*

Datele arată că rata riscului de sărăcie a persoanelor ocupate raportate la total persoane pe fiecare grupă de vârstă este cea mai ridicată în rândul tinerilor și a persoanelor în vârstă:

- între 16 -19 ani (38%)
- între 16 – 24 ani (28.3%)
- 65 ani și peste (48.2%)

* Se calculează procentul de persoane clasificate ca fiind angajate din fiecare grupă (combinație de dimensiuni k) care sunt expuse riscului de sărăcie raportat la populația totală din acea grupă.

** Persoane ocupate cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

	Persoane ocupate**	
	2017	2018
Între 16 și 19 ani		
EU - 28	12.7	:
România	38.0	40.1
Între 16 și 24 ani		
EU - 28	11.1	:
România	28.3	23.2
Între 18 și 24 ani		
EU - 28	11.0	:
România	28.2	22.7
Între 18 și 64 ani		
EU - 28	9.4	:
România	17.1	15.0

	Persoane ocupate**	
	2017	2018
Între 25 și 29 ani		
EU - 28	9.2	:
România	14.4	12.0
Între 25 și 54 ani		
EU - 28	9.4	:
România	16.1	13.9
Între 55 și 64 ani		
EU - 28	9.2	:
România	19.6	18.1
65 ani și peste		
EU - 28	9.4	:
România	48.2	45.5

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Tabel 04: Rata riscului de sărăcie a persoanelor ocupate în funcție de nivelul de instruire (%)*

GEO/An	2014	2015	2016	2017	2018
Mai puțin decât învățământul primar, primar și gimnazial (nivel 0 - 2 ISCED)					
EU 28	18.6	18.9	19.3	20.2	:
România	53.2	37.6	37.6	51.0	49.3
Învățământul profesional și liceal, postliceal (nivel 3 - 4 ISCED)					
EU 28	9.5	9.4	9.4	9.3	:
România	16.2	15.2	14.1	14.0	11.2
Învățământul superior (terțiar) (nivel 5 - 8 ISCED)					
EU 28	4.5	4.6	4.8	4.6	:
România	0.8	0.8	3.1	0.9	0.6

: date indisponibile

Sursa: EUROSTAT, [ilc_iw04].

* se calculează procentul de persoane clasificate ca fiind angajate din fiecare grupă (combinație de dimensiuni k) care sunt expuse riscului de sărăcie raportat la populația totală din acea grupă.

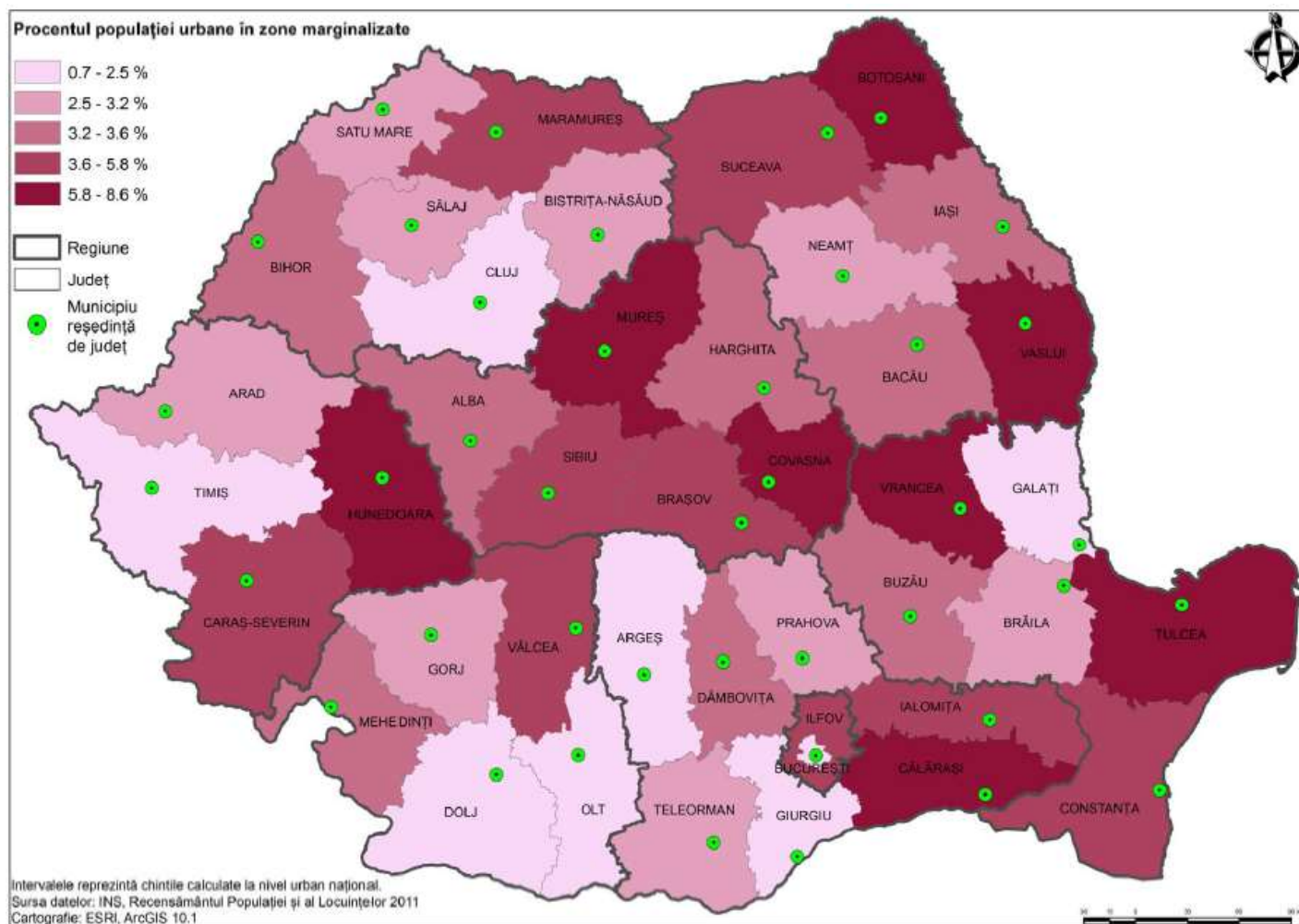
Rata riscului de sărăcie a persoanelor ocupate raportate la total persoane pe fiecare grupă aferentă nivelului de instruire este cea mai ridicată în rândul:

- care au urmat o formă de învățământ mai mic decât gimnazial (49.3% în 2018)
- celor care au urmat învățământul profesional și liceal, postliceal (11.2% în 2018).

Pentru anul 2018 nu este disponibilă media UE28 deoarece nu toate țările au furnizat indicatorii până la momentul publicării datelor.

Piața muncii la nivel național și în profil teritorial la nivel de regiune

Fig 18: Marginalizarea urbană la nivel de județ

Studiu realizat de Banca Mondială în 2014 -2015 pe baza datelor RPL 2011.

Atlasul prezintă “pungile” de marginalizare urbană, unde deprivarea este cea mai severă.

Marginalizarea urbană se manifestă prin concentrarea spațială a populației deprivată în comunități situate în anumite zone din interiorul așezărilor urbane.

Dimensiunile utilizate pentru definirea diferitelor tipuri de zone dezavantajate au fost:

- (1) **Capitalul uman** (adică educație, sănătate și comportament demografic)
- (2) **Ocuparea forței de muncă**
- (3) **Calitatea locuirii.**

Surprinzător este faptul că regiunea Centru este cea mai afectată (alături de Nord – Est) de marginalizarea urbană, care din punct de vedere a ratei riscului de sărăcie se situează relativ bine comparativ cu celelalte regiuni. Acest lucru este explicat prin faptul că indicatorul de sărăcie utilizat de Banca Mondială este unul **calitativ** prin componentele sale.

Piața muncii – tinerii din România

Tabel 05: Rata de ocupare a tinerilor pe grupe de vârstă (%)

	2014	2015	2016	2017	2018
Între 15 și 19 ani					
EU 28	14.8	15.1	15.7	16.1	16.5
România	7.3	9.1	8.1	8.3	8.3
Între 15 și 24 ani					
EU 28	32.4	33.1	33.8	34.6	35.4
România	22.5	24.5	22.3	24.5	24.7
Între 15 și 29 ani					
EU 28	46.4	47.3	48.3	49.2	49.8
România	41.0	43.1	41.5	43.3	43.0
Între 20 și 24 ani					
EU 28	48.4	49.7	50.7	52.1	53.3
România	36.4	39.6	36.3	40.8	41.3
Între 20 și 29 ani					
EU 28	60.2	61.4	62.6	63.9	64.8
România	55.2	57.8	56.3	59.4	59.5

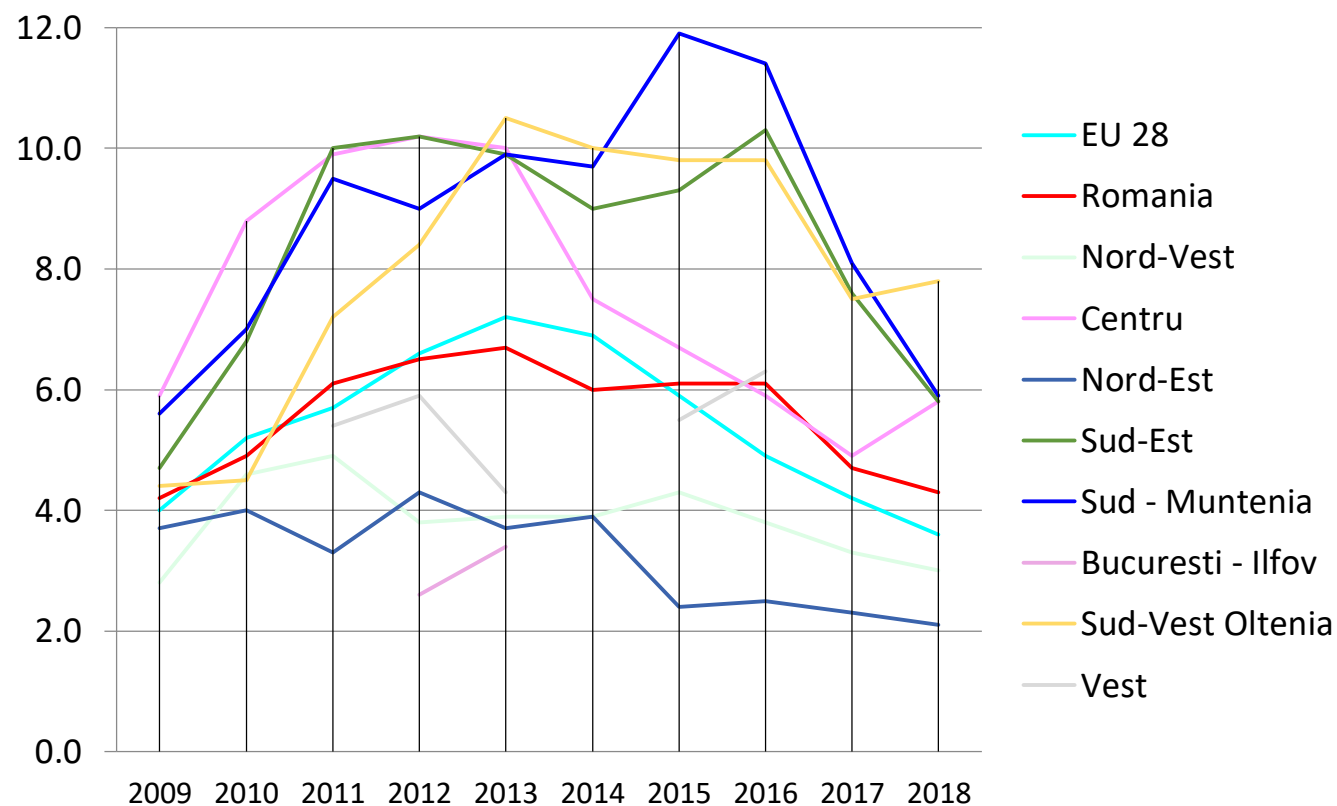
Sursa: EUROSTAT, [yth_empl_020].

- rata de ocupare a tinerilor pe grupe de vârstă arată un trend crescător în ultimii ani pentru toate grupele de vârstă analizate;
- comparativ cu media UE, România înregistrează procente mult mai mici. De exemplu tinerii 15 – 24 ani ocupați la nivelul UE înregistrează o rată de 35.4%, în timp ce tinerii din România au o pondere de doar 24.7%;
- aceste date vin să susțină ideea conform căreia România are nevoie de politici care să susțină forța de muncă a tinerilor.

Piața muncii – tinerii din România

Fig 19: Rata șomajului de lungă durată a tinerilor (12 luni și peste) pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 29 de ani (%)

- începând cu 2015 România are valori mult mai mari față de media UE.
- În 2018: RO (4.3%) și UE (3.6%);
- în 2018 rate mult mai ridicate sunt în regiunile: Sud-Vest Oltenia (7.8%), Sud-Muntenia (5.9%), Sud-Est și regiunea Centru înregistrând 5.8%;
- comparativ cu media UE dar și situația la nivel național, ratele scăzute de șomaj sunt înregistrate în Nord-Vest (3.0%) și Nord-Est (2.1%);
- nu sunt date disponibile în 2018 pentru București – Ilfov și regiunea Vest.

Sursa: EUROSTAT, [yth_empl_130].

Piața muncii – tinerii din România

Tabel 06: Ponderea persoanelor din grupa de vârstă 15 - 24 ani care nu sunt nici încadrați profesional și nici nu urmează un program educațional și de formare

GEO/An	2014	2015	2016	2017	2018
Total					
EU 28	12.5	12.0	11.6	10.9	10.5
România	17.0	18.1	17.4	15.2	14.5
Mai puțin decât învățământul primar, primar și gimnazial (nivel 0 - 2 ISCED)					
EU 28	11.9	11.5	11.2	10.8	10.3
România	16.0	17.5	17.0	14.7	14.4
Învățământul profesional și liceal, postliceal (nivel 3 - 4 ISCED)					
EU 28	13.4	12.8	12.2	11.4	10.9
România	18.1	18.6	17.9	15.9	14.6
Învățământul superior (terțiar) (nivel 5 - 8 ISCED)					
EU 28	10.9	10.7	10.1	9.5	9.1
România	18.1	20.4	17.5	12.4	14.3

- tinerii în vârstă de 15 - 24 ani care nu sunt nici încadrați profesional și nici nu urmează un program educațional (NEETs) au un trend descrescător la nivelul UE și în România;
- comparativ cu media UE, România înregistrează procente mult mai mari cu aproximativ 4 pp în cadrul celor 3 nivele de instruire;
- tinerii 15 - 24 ani care au absolvit învățământul profesional, liceal sau postliceal fiind cei mai dezavantajați (14.6%).

Piața muncii – tinerii din România

Tabel 07: Ponderea persoanelor din grupa de vârstă 15 - 29 ani care nu sunt nici încadrați profesional și nici nu urmează un program educațional și de formare

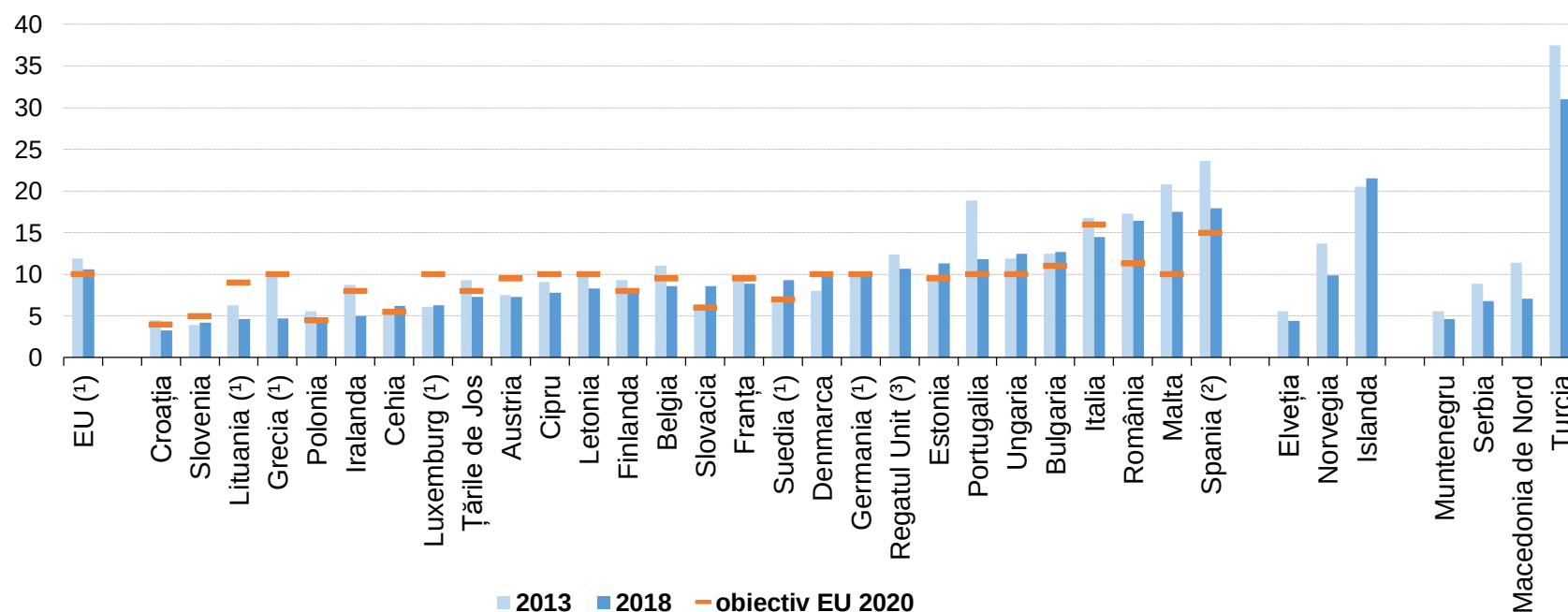
- raportarea la grupa de tineri în vârstă de 15 - 29 ani care nu sunt nici încadrați profesional și nici nu urmează un program educațional prezintă, deasemenea, un trend descrescător la nivelul UE și în România (asemănător ca grupa de vârstă 15 – 24 ani);
- comparativ cu media UE, România înregistrează procente mult mai mari cu aproximativ 4 puncte procentuale în cadrul primelor 2 nivele de instruire;
- tinerii 15 - 29 ani care au absolvit învățământul superior (terțiar) reprezintă singura grupă în funcție de nivelul de instruire cu pondere mai mică (8.9%) față de media UE (9.3%).

GEO/An	2014	2015	2016	2017	2018
Total					
EU 28	15.3	14.8	14.2	13.4	12.9
România	19.9	20.9	20.2	17.8	17.0
Mai puțin decât învățământul primar, primar și gimnazial (nivel 0 - 2 ISCED)					
EU 28	17.3	16.7	16.3	15.7	15.1
România	22.1	22.8	22.5	19.8	19.4
Învățământul profesional și liceal, postliceal (nivel 3 - 4 ISCED)					
EU 28	15.4	14.9	14.2	13.3	12.8
România	19.1	20.8	20.0	18.0	16.9
Învățământul superior (terțiar) (nivel 5 - 8 ISCED)					
EU 28	11.6	11.1	10.4	9.6	9.3
România	15.9	15.3	12.5	9.5	8.9

Piața muncii – tinerii din România

Fig 20: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor de 18-24 de ani, 2013 și 2018
(% din populația în vârstă de 18-24 ani)

România se află printre țările cu rată ridicată de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor de 18-24 de ani.

Notă: Întreruperi de serie.

(1) Pentru ca obiectivul să fie atins, rata de părăsire timpurie a sistemului educațional ar trebui să fie sub valoarea țintă.

(2) Obiectivul Europa 2020 este definit ca rata abandonului școlar.

(3) Nici o țintă Europa 2020

Piața muncii – tinerii din România

Fig 21: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional pentru persoanele de 18-24 de ani, după statutul față de muncă, 2018

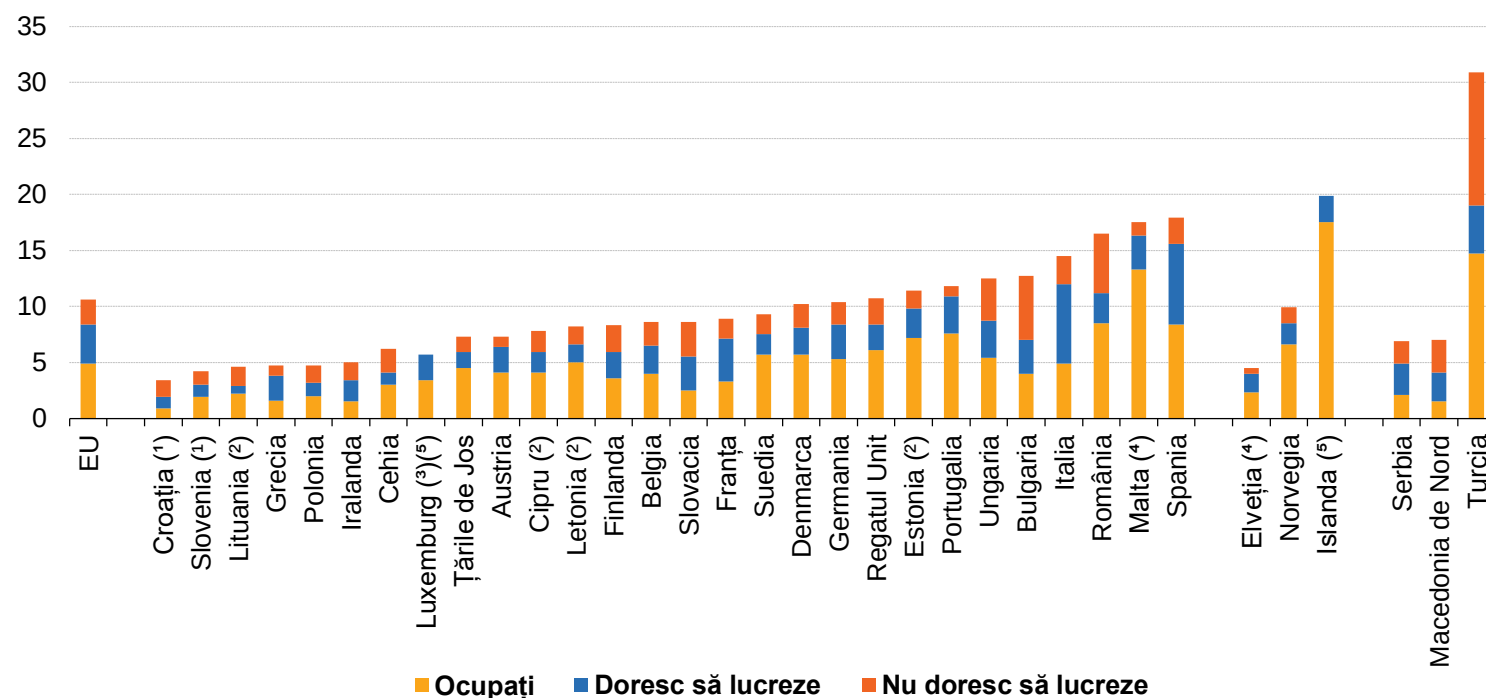
(% din populația în vârstă de 18-24 ani)

Media UE:

- Nu doresc să lucreze (2.2%)
- Doresc să lucreze (3.5%)
- Ocupați (4.9%)

România:

- Nu doresc să lucreze (5.3%)
- Doresc să lucreze (2.7%)
- Ocupați (8.5%)

Notă: distribuție aranjată în ordinea ponderii generale a renunțării timpurii la educație și formare profesională. Muntenegru nu este disponibil datorită fiabilității foarte mici.

(1) Fiabilitate scăzută.

(2) Nu dorește să lucreze și ar dori să lucreze: fiabilitate redusă.

(3) Dorește să lucreze: fiabilitate redusă.

(4) Nu dorește să lucreze: fiabilitate redusă.

(5) Nu dorește să lucreze: nu este disponibil datorită fiabilității foarte mici.

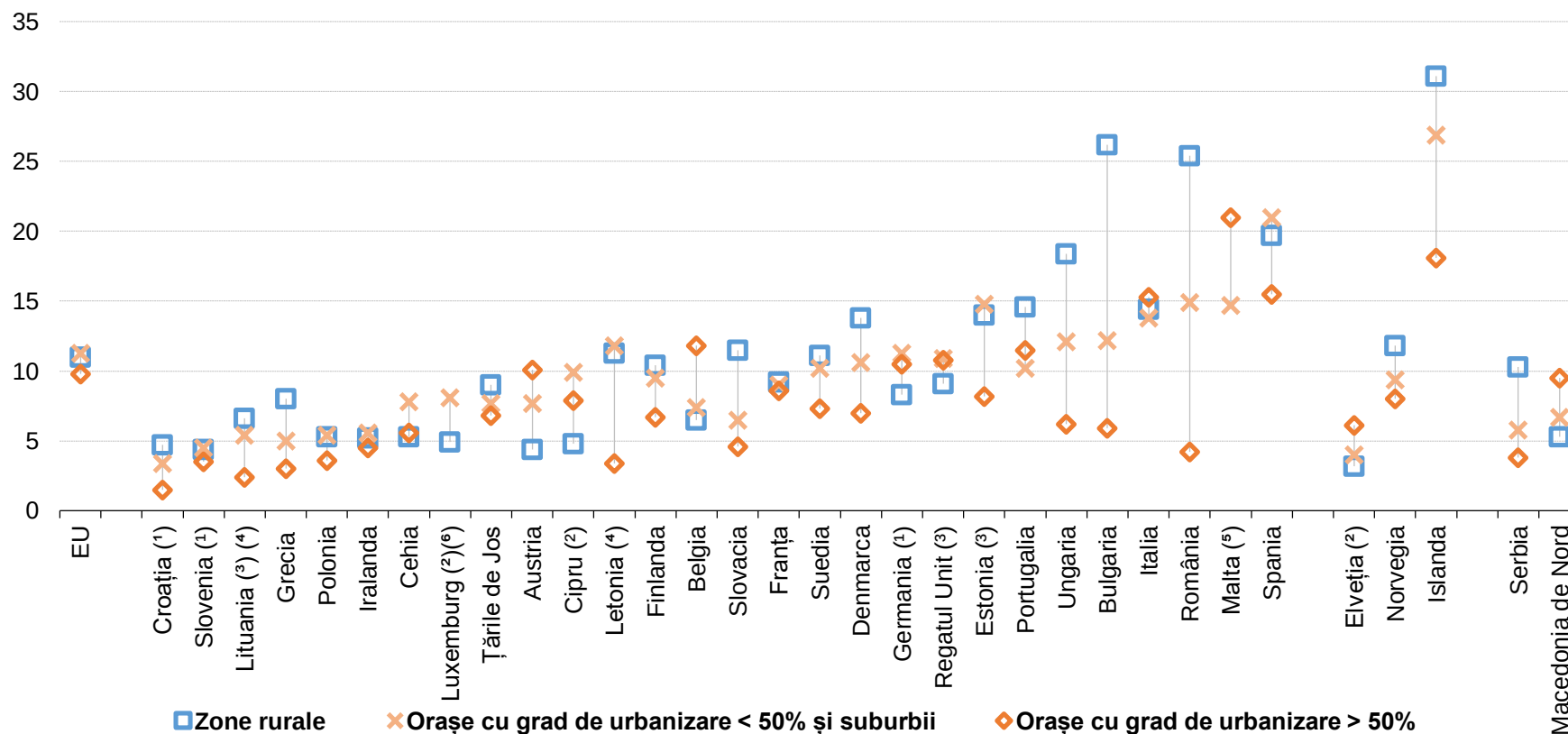
Sursa: EUROSTAT, [edat_lfse_14].

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Early_leavers_from_education_and_training#Analysis_by_degree_of_urbanisation

Piața muncii – tinerii în România

Fig 22: Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional pentru persoanele de 18-24 de ani, după gradul de urbanizare, 2018

(% din populația în vârstă de 18-24 ani)

Reamintim că în România ponderea populației rurale în totalul populației este ridicată (> 40%).

- Orașe cu grad de urbanizare > 50%: UE (9.8%), România (4.2%);
- Orașe cu grad de urbanizare < 50% și suburbii: UE (11.3%), România (14.9 %);
- Zone rurale: UE (11.0%), România (25.4%).

Notă: distribuție aranjată în ordinea ponderii generale a renunțării timpurii la educație și formare profesională. Muntenegru și Turcia nu este disponibile.

(1) Fiabilitate scăzută.

(2) Zonele rurale: fiabilitate redusă.

(3) Orașe cu grad de urbanizare < 50% și suburbii: fiabilitate scăzută.

(4) Orașe cu grad de urbanizare > 50%: fiabilitate scăzută.

(5) Zonele rurale: nu sunt disponibile datorită fiabilității foarte mici.

(6) Orașe cu grad de urbanizare > 50%: nu sunt disponibile datorită fiabilității foarte mici.

Piața muncii – adulții și învățarea pe tot parcursul vieții, în România

Tabel 08: Rata de participare la educație și formare (ultimele 4 săptămâni), după grupe de vârstă

- România înregistrează cel mai mic procent al ratei de participare la educație și formare (ultimele 4 săptămâni).
- Aceasta este o altă statistică deloc îmbucurătoare pentru piața forței de muncă din România. Se observă că persoanele vârstnice au participat într-o pondere foarte mică în ultimele 4 săptămâni (perioada de referință la momentul interviului) la un program de educație și formare.

GEO/An	2015	2016	2017	2018
Total (între 25 și 64 ani)				
EU 28	10.7	10.8	10.9	11.1
România	1.3	1.2	1.1	0.9
între 25 și 34 ani				
EU 28	17.4	17.3	17.6	17.8
România	3.0	3.1	2.9	2.7
între 35 și 44 ani				
EU 28	10.8	10.8	11.1	11.3
România	1.1	1.0	0.8	0.7
între 45 și 54 ani				
EU 28	9.0	9.1	9.1	9.3
România	0.9	0.6	0.5	0.3

Sursa: EUROSTAT, [trng_lfse_01].

CONCLUZII

- ✓ datele demografice ne arată că oferta potențială a forței de muncă este în declin datorită scăderii naturale (rata natalității scăzând de la 13.6% în 1990 la 8.6% în 2018), îmbătrânirii populației (vârsta medie a populației după domiciliu la 1 iulie crescând de la 35 ani în 1992 la 41.4 ani în 2018) și migrației externe (17536 emigranți definitiv în 1998 comparativ cu 27229 emigranți definitiv în 2018);
- ✓ printre cetățenii UE în vârstă de muncă (20-64 de ani), atunci când ne raportăm la cetățenii care au locuit într-un alt stat membru al UE decât cel al cetățeniei lor în 2018, românii sunt cei mai numeroși atât ca pondere (în 2018 s-au înregistrat 21.3% români, față de 9.5% în 2008), dar și ca valoare absolută (2.524.000 persoane în 2018);
- ✓ în 2018 valori record de imigranți definitiv (11907 imigranți definitiv în 1998 comparativ cu 65678 imigranți definitiv în 2018), o creștere de aproximativ cinci ori mai mare în 20 de ani ce arată o potențială creștere a importului de forță de muncă;

CONCLUZII

- ✓ mobilitate internă la nivel de regiune, deși nu foarte ridicată în valori absolute, arată că regiunile cele mai dezvoltate economic și puțin sărace sunt cele care înregistrează un sold pozitiv al schimbărilor de domiciliu, anume: București – Ilfov, Vest, Nord – Vest și Centru;
- ✓ în 2018, populația de 15 ani și peste din România era de 16.5 milioane. Din aceasta, 9.1 milioane reprezintă populația activă (populație ocupată 8.7 milioane și 0.4 milioane de șomeri) și 7.4 milioane reprezintă populația inactivă;
- ✓ indicatorii privind piața muncii și de statistică socială atrag atenția asupra inegalității dezvoltării economice la nivel de regiune. În 2018 cea mai bine poziționată a fost regiunea București – Ilfov, care a înregistrat rata de ocupare a resurselor de muncă (15 – 64 ani) de 71.3%, în timp ce rata riscului de sărăcie a fost cea mai scăzută la nivel de regiune (4.1%);

CONCLUZII

- ✓ tinerii (în special cei sub 24 ani) reprezintă un grup defavorizat pe piața muncii. În 2018, tinerii de 15 – 24 ani ocupați la nivelul UE au o pondere de 35.4%, în timp ce ponderea tinerilor din România este de doar 24.7%. Rata șomajului de lungă durată a tinerilor (12 luni și peste) pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 29 de ani (%) este mai mare în România (4.3%) față de UE (3.6%);
- ✓ în 2018 persoanele ocupate instruite cu formă de învățământ sub nivelul gimnazial au avut o rată riscului de sărăcie de 49.3%, comparativ cu cei care au urmat învățământul profesional, liceal și postliceal au înregistrat o rată de doar 11.2%;
- ✓ România se numără printre statele cu rată ridicată a tinerilor care au renunțat timpuriu la educație și formare profesională, cea mai mare pondere fiind în zonele rurale: UE (11.0%) comparativ cu România (25.4%). Totodată nu trebuie trecut cu vederea faptul că în România ponderea populației rurale în totalul populației este ridicată (> 40%);

CONCLUZII

- ✓ rata de participare la educație și formare (în ultimele 4 săptămâni) pentru persoanele de 35 ani și peste este mai mică de 1%;
- ✓ modificarea ponderii populației ocupate pe sectoare de activitate de-a lungul ultimilor ani evidențiază importanța sectoarelor de serviciilor (47.1% în 2017) și de industrie și construcții (30.1% în 2017). În acest context sunt necesare strategii de inovare și de îmbunătățire a competențelor digitale ale lucrătorilor;
- ✓ România trebuie privită în contextul European, dar și al globalizării, astfel încât strategiile naționale de dezvoltare sunt necesare a se construi cu o perspectivă pe termen lung pentru o dezvoltare durabilă.

SOLUȚIA: STRATEGII ȘI VIZIUNI PE TERMEN LUNG

Pentru o dezvoltare durabilă a forței de muncă din România este necesară o viziune macro pe termen lung care să cuprindă cel puțin următoarele aspecte:

- ✓ un mediu economic stabil;
- ✓ dezvoltarea regiunilor defavorizate și diminuarea inegalităților la nivel de regiune;
- ✓ oportunități privind locurile de muncă pentru tineri prin susținerea educației corelată cu necesarul de forță de muncă pe sectoare de activitate și motivarea intrinsecă și extrinsecă a tinerilor pentru a nu emigra;
- ✓ formarea continuă a adulților în vederea adaptării acestora la dinamica pieței muncii;
- ✓ atragerea de noi investiții în sectoarele de activitate ce privesc agricultura și industria;
- ✓ susținerea unei creșteri economice bazată pe producție;
- ✓ oportunități satisfăcătoare pe piața muncii pentru a stăgna valul migrator și a determina românii din străinătate să se întoarcă în țară.

Studiu realizat de către Asociația de Analiză Decizională și Strategică (**Strategic Decision Analysis Association – SDAA**) pentru Confederația Națională pentru Antreprenoriat Feminin.

Aprobat de:

Roxana ADAM – Manager Proiect de cercetare

Președinte

Asociația de Analiză Decizională și Strategică

roxanac.adam@gmail.com

Toate informațiile prezentate au un caracter general și nu sunt destinate a se adresa condițiilor specifice unei anumite persoane fizice sau juridice. Institutul Național de Statistică nu are nicio responsabilitate privind procesarea datelor în prezentul studiu. Menționăm că analiza datelor furnizate a fost realizată de către Asociația de Analiză Decizională și Strategică, prin managerul de proiect Roxana ADAM. Ultima actualizare a datelor s-a realizat în luna august 2019 și acest lucru nu garantează că aceste informații vor continua să rămână corecte în viitor. Nu trebuie să se acționeze pe baza acestor informații fără o asistență profesională competentă.

Asociația de Analiză Decizională și Strategică este o organizație non-guvernamentală, fondată de cinci tineri profesioniști din dorința de a contribui într-un mod pozitiv la schimbările societății prin susținerea programelor și a activităților de dezvoltarea personală și profesională a tinerilor, a grupurilor vulnerabile și a categoriilor sociale defavorizate.

Roxana ADAM a obținut titlul de doctor în economie la doar 26 de ani în cadrul Academiei Române. A lucrat atât în sectorul privat (corporatist), cât și în sectorul public predând la Universitatea din București. De aproximativ șase ani lucrează ca Expert în cadrul Institutului Național de Statistică, ocazie cu care a participat la numeroase grupuri de lucru Eurostat. Activitatea de cercetare s-a concretizat prin publicarea de articole în jurnale științifice internaționale.

Iulia SĂNDUȚ absolventă de științe politice a urmat o carieră de liber profesionist și antreprenor în domeniul IT creând și dezvoltând aplicații de Android. Aplicațiile Android dezvoltate de aceasta au sute de mii de descărcări. Iulia are o experiență de șase ani în serviciile Google și în diferite limbaje de programare. A participat la numeroase conferințe și evenimente de tip hackaton, la care a fost și premiată.

Cosmin IMBRIȘCĂ este Asist. univ. dr. în cadrul Universității din București, Facultatea de Administrație și Afaceri din 2012 și până în prezent. În acest timp, el a predat mai multe cursuri sau seminarii pe diferite teme din domenii cum ar fi: macroeconomie, econometrie, statistică, teoria deciziei, teoria jocurilor sau capital intelectual. Domeniile principale de cercetare sunt macroeconomie și analiză de date. El este autorul a mai mult de 20 de articole științifice în domeniul economic.

Mădălina DRĂGOI a urmat studii economice completate cu studii postuniversitare prin care s-a specializat în domeniul Managementul Resurselor Umane și Consultanță în Afaceri. Activează în domeniul recrutării și selecției de resurse umane de zece ani, misiunea acesteia fiind aceea de a asigura că profilul candidatului este în conformitate cu cerințele și necesitățile clienților. În prezent este implicată într-un demers antreprenorial în zona artistică.

Ana-Maria CIUHU este absolventă de științe economice și în prezent doctorandă în cadrul Academiei Române. Aceasta are o experiență de opt ani în statistica oficială, în cadrul Institutului Național de Statistică, și cinci ani experiență de cercetare în cadrul Institutului de Economie Națională al Academiei Române. Ana-Maria este promotor al utilizării software-ului R în România, fiind membră a grupului R Project - Romania Team.